

MŪSŲ LIETUVA

NR 9 (1335) XXVI. 1974.M. VASARIO - FEVEREIRO 28 D. 70 centavų
R.Juatindiba,20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo,., Telef.: 273-03 - 38

BRAZILIJOJE

Būsiamasis prezidentas Ernesto Geisel jau turi sudaręs savo vyriausybės kabinetą, kai perims valdžią kovo 15 dieną.
)))(

Visuose didesniuose Brazilijos miestuose karnavalo iškilmės praėjo labai linksmoje ir gana tvarkingoje nuotaikoje. Daug ramiau, negu policija tikėjosi.
)))(

Po savaitės būsias baigtas 14 kilometrų ilgumo tiltas iš Rio de Janeiro į Niteroi, per jūros įlanką ir atidarytas susisiekimui. Jau išbandytas jo stiprumas sunkiu svoriu prikrautais sunkvežimiais.
)))(

Pasaulyje

Š. Amerika

Užsienio reikalų sekretorius H. Kissingeris dalyvavo Meksikoje susirinkusių P. Amerikos kanclerių konferencijoje. Pasakė kalbą, ragino sudaryti Pietų Amerikos kraštų „bendruomenę“. Konferencija, atrodo, nedavė apčiuopiamų vaisių, bent šiuo metu. Manoma, jog ji buvus tik pirmasis žingsnis į tų kraštų suartėjimą.
)))(

Vasario 26 Kissingeris išskrido naujon kelionėn į Artimuosius Rytus. Šį kartą jis stengsis susodinti prie derybų stalo Sirijos ir Izraelio vyriausybes. Sirija stato tokius didelius reikalavimus, kad žydai vargiai sutiks. Pav. reikalauja būtinai atiduot ne tik visas per paskutinį karą užimtas žemes, bet ir Jeruzalę arabams valdyti. Žydai gi yra nusistatę jokių būdu nebeatiduoti arabams Jeruzalės miesto. (Jis buvo suskaldytas į dvi dalis). Nenori gražinti nė Golano aukštumų nuo kurių sirijiečiai dažnai bombarduodavo Izraelio ūkius ir kelius. Žodžiu, Kissingeriui šį kartą teks bandyt perkąsti patį kiečiausį riešutą.
)))(

Prez. Niksonas paskutiniame pokalbyje su spaudos atstovais vasario 25 dieną pasakė:

Jis jokių būdu neatsisakysiąs prezidento vietos dėl kilusių Watergate kaltinimų. Taip pat nesutinkąs su kaikiurių juristų pažiūra, kad Kongresas galys jį atstatyti vien todėl, kad prezidentas pasirodęs apsileidęs savo pareigose. Pagal Niksoną, Amerikos konstitucija labai aiškiai pasako, jog prezidentą pašalinti galima tik tada, kai jis yra padaręs koki didelį nusikaltimą-kriminalą.

Niksonas apie Solženicyną

Pokalbyje su spaudos atstovais prez. Niksonas išgyrė iš Rusijos ištremtojo rašytojo Solženicyno vyrišką drąsą kovojant už žmogaus teises. Jis pasakė, kad jis galys pakeisti suartėjimo politiką, jei tai padėtų Rusijoje kovojantiems su priespauda. Pasakymas yra labai bendras ir kas spręs, ar Amerikos susilaikymas nuo artimesnių prekybos ir kultūrinių ryšių su Rusija padės ar nepadės laisvės kovotojams?

Ispėjo arabus

Niksonas pasakė žurnalistam, kad Amerika gali sumažinti savo pastangas įvesti taiką ir ją palaikyti, jei arabai ir toliau neduos Amerikai naftos.

Anglija

Vasario 28 Anglijoje vyksta parlamento rinkimai. Kadangi darbininkija savo sreekais suerzino piliečius, tai stebėtojai mano, jog rinkimus gali laimėti iki šiol valdžiusi konservatorių partija.

Argentina

Prezidentas Peronas visai stengiasi sutramdyti teroristus bet nesiseka. Visas kairysis peronistų sparnas, ypač jaunimas, nerimsta ir nori tuojau įvesti socializmą. Su tuo nesutinka dauguma Perono partijos narių.

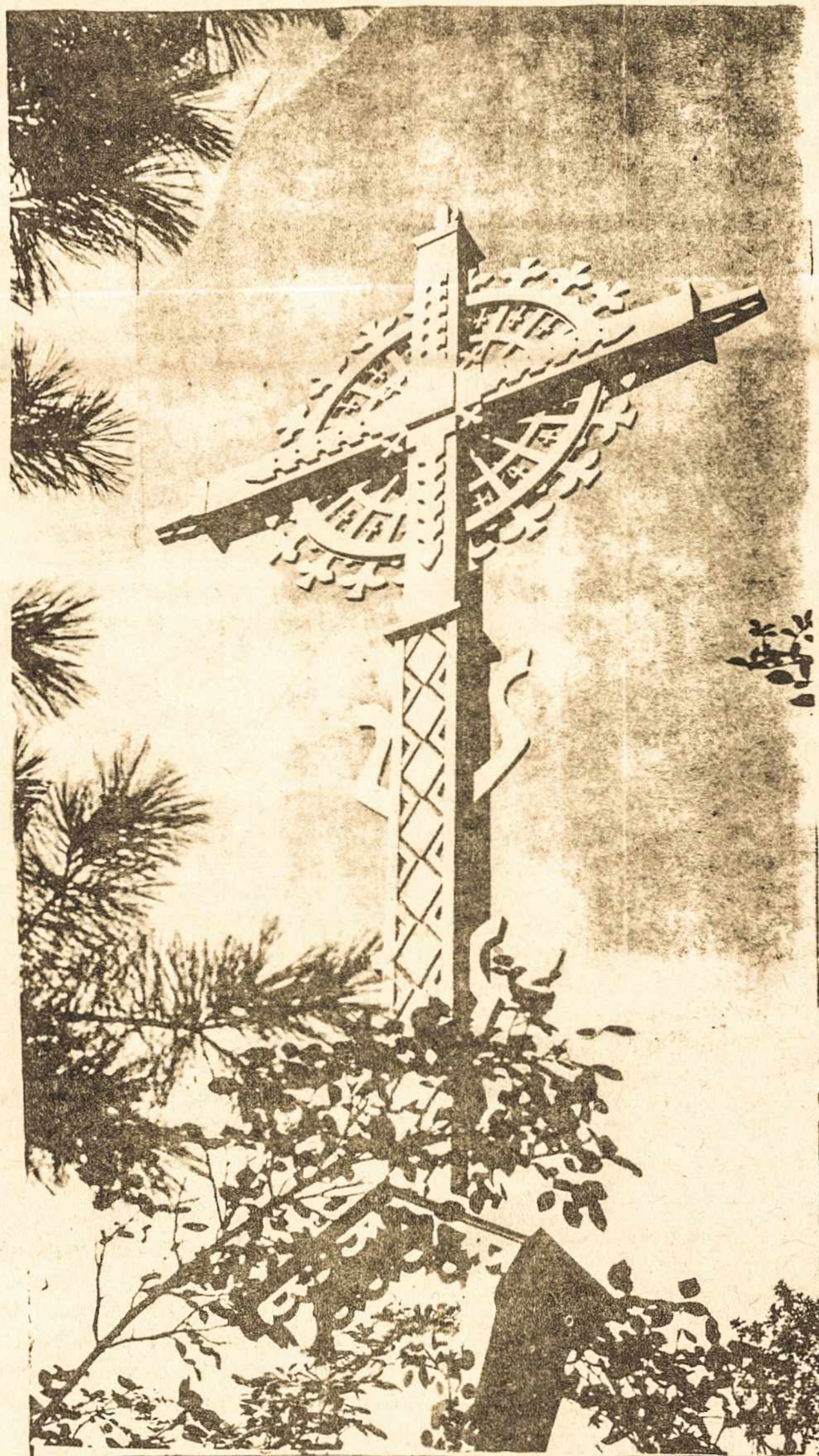
Norvegija

Solženicynas pasakė korespondentams, jog tikis kitą savaitę sulaukt savo šeimos atvykstant

PRADĖJOM SV. GAVĖNIOS METĄ

Lietuviams katalikams nuo senų senovės gavėnia buvo šventas susikaupimo, maldos, pasninko, dvasios apsisivalymo laikas. Mielai dalyvavo Kristaus kančios apmąstymuose ar tai bažnyčiose, ar tai namie giedodami stacijias. Daugelis stengdavosi nors penktadieniais nuvykti bažnyčion mišių. Ir savaime aišku buvo, jog gavėnioje, ypač prieš Velykas, reikia kiekvienam katalikui atlikti velykinę išpažintį ir priimti Švenčiausią. Daugelyje šių vakarų būdavo skaitoma Kristaus kančios aprašymai. Visą gavėnią niekas nedainuodavo, nešokdavo, nebuvo nė baliukų. Nei vestuvių. Visa tai leido žmonėms geriau pažvelgti į savo sąžines, pataisyti bent didesnes klaidas.

Klausimas – kiek mes dabar dar prisilaikome tų kilnių ir žmogui labai naudingų krikščioniškų papročių? Argi jau esame tokie dori ir šventi, kad mums nebereikalinga atgaila? Kokiais gerais darbais atžymėsime šią gavėnią?

Sunaikinti ar pašalinti tokie kryžiai iš Lietuvos kryžkelių ir pakelių. Bedieviškasis komunizmas negali pakeist didžiosios meilės ir teisingumo ženklų. Lietuviai sakydavo: „Nekencia kaip velnias kryžiaus“.

Kokiu būdu per šią gavėnią parodysim mes savo meilę Kristui?

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

1974 m. sausio 22 d., išgyvenęs 71 metus, Druskininkuose, nuo širdies priepuolio **MIRĖ ANTANAS SNIEČKUS**, Sovietų Sąjungos komunistų partijos padalinio okupuotoje Lietuvoje pirmasis sekretorius. Tuo titulu jis veikė be pertraukos nuo Lietuvos okupacijos 1940 m. iki mirties.

A. Sniečkus gimė 1903 m. sausio 7 d. Būbleliuose, Šakių apskr. Pirmojo pasaulinio karo metu Voroneže baigęs Martyno Yčo lietuvių gimnazijos keturias klases, jis tuoj įsijungė į revoliucinį Rusijos judėjimą ir nuėjo su bolševikais. Grįžęs į Lietuvą, pagrindyje organizavo komunistus, už ką kelis kartus buvo teismo nubaustas.

1950 m. sovietams okupavus Lietuvą, Sniečkus buvo Valskybės saugumo departamento direktoriumi ir vadovavo masiniams areštams ir trėmimams į Sibirą.

1944 m. išsiplėtus Lietuvos partizanų kovoms su okupantu, Kremlius į Lietuvą atsiuntė Politbiuro narį Michail Suslov tvarkai daryti. Kariniam sketoriui vadovauti atsiuntė gen. Kruglovą, Berijos padėjėją. Kremliaus pavedimu Komunistų partijos Centro Komitete buvo įsteigtas „Organizacinis Biuras“ (ORG Biuro) kuriam vadovavo Suslov, Kruglov, ir, suprantama, ir Sniečkus IPulk. Burlickij parodymas Kersteno Komiteto tyrinėjimų 2 dalis, 1371 ps Šis biuras paėmė į savo rankas visą okupacinės valdžios tvarkymą Lietuvoje.

1944 - 1952 m. kovose su NKVD daliniais ORG Biurui vadovaujant, žuvo per 50.000 partizanų ir apie pusė milijono gyventojų buvo ištremti į Sibirą.

Kas laikome save tikrais Kristaus sekėjais – katalikais – pasimelskim už to Velionio vėle. Gal jis yra labai reikalingas mūsų maldos.

Lietuvos vandenyse vasara buvo pastebėtos 589 gulbės. 162 poros išperėjo 671 jauniklį, tad bendras skaičius dabar yra 1.260 gulbių. 1955 metais gulbių Lietuvoje buvo tik 46. Jų daugiausia randama pietinėje Lietuvoje – Metelių, Dusios, Veisiejų, Zapšio, Žaltyčio, Amalvo, Orijos vandenyse, o ypatingai Žuvintų draustinyje, kuriame perejo 33 poros.

Pagal Lietuvos spaudoje skelbiamus davinius Vilniuje šiuo metu yra apie 410.000 gyventojų. Pokario metais mieste pastatytos 68 pramonės įmonės, 42 vidurinės mokyklos, 9 mokslinio tyrimo pastatai, biblioteka, universiteto knygų saugykla, 11 techninių mokyklų, trys stadionai, sporto rūmai, du uždari plaukimo baseinai, aerodromas, keturi aukštesniųjų mokyklų pastatai, 105 lopšeliai -

darželiai, keturi viešbučiai. Miesto įmonėse dirba apie šimtas tūkst. žmonių. Yra šešios aukštosios mokyklos su 1.800 dėstytojų ir 27.000 studentų. Veikia 16 technikumų ir 20 tyrimo institutų. Teatrų yra penki, muziejų - penki, 35 klubai, 21 kino teatras, 350 bibliotekų su 11 milijonų knygų, 12 ligoinių.

Vilniaus berniukų choras „Ažuoliukas“ išvyko koncertuoti Rytų Berlyne, Frankfurte prie Oderio, Drezdene, Leipzige ir kituose R. Vokietijos miestuose. Vėliau dalyvaus ir R. Berlyno tarptautiniame muzikos bei teatro festivalyje.

Dailininko Jono Buračo 75 metų sukaktį. Kaune paminėta jo darbų paroda. Jis pasižymi peizažais, atliktais akvarėlės, aliejaus, guašo ir temperos technika, paprastai apie Lietuvos istorines-etnografines vietas.

Petras Pakalnis

DERYBOS SU BUČKIU

Matydamas, kad Genevos konferencija nedaro jokios pažangos, Izraelio krašto apsaugos ministeris Mošė Dayan šių metų pradžioje atvyko į Washingtoną ir aptarė su JAV užsienio reikalų sekretorium Henry Kissingeriu, kaip būtų galima atitraukti žydų ir arabų armijas prie Sueso kanalo. Mat, per ketvirtąjį žydų arabų karą Izraelio armija persikėlė per Sueso kanalą ir apsupo 18.000 arabų kareivių. Nors atsipalaidavimo reikalas turėjo būti išspręstas betarpišku žydų ir arabų susitarimu, bet nė vienai pusei nenusileidžiant, Dayanas paprašė Kissingerio tarpininkauti. Kissingeris apie tai pranešė Egipto prezidentui Sadatui, o šis jį pakvietė į Asvaną, kur Sadatas atostogavo.

Skridamas į Egiptą, Kissingeris turėjo tris skubiai paruoštus planus. Visų pirma jis pateikė Sadatui keletą idėjų, kurias žydai ir arabai galėtų toliau vystyti Genevos konferencijoje. Antra, Kissingeris siūlė Sadatui tobulinti pasirašytą paliaubų sutartį. Trečia, jis paruošė ir abiejų kariuomenių atsipalaidavimo planą, bet Sadatui jis pasirodė nepriimtinas, nes žydai pasilaikytų dalį Sinajaus pusiasalio. Tada Kissingeris sugalvojo labai gudrų kompromisą. Pagal tą naują planą, žydai turėtų ištraukti visą savo kariuomenę, esančią vakariniame Sueso kanalo krante, ir pa-

sitraukti į rytus nuo Sueso kanalo apie 22 kilometrus. Egiptiečiai užimtų 7 kilometrų platumo ruožą pagal visą vakarinį Sueso kanalo krantą. Tarp žydų ir arabų turėtų budėti Jungtinių Tautų kariuomenė. Kad nekiltų naujo karo pavojus, Kissingeris siūlė arabams ir žydams sumažinti ginklų ir karių skaičių. Vietoj 70.000 kareivių ir 700 tankų, Egiptas turės vakariniame Sueso kanalo krante tik 7.000 kareivių ir 30 tankų. Be to, arabai sutiko atitraukti priešlėktuvines raketas apie 11 kilometrų į vakarus nuo Sueso kanalo. Iš savo pusės žydai sutiko atitraukti visus sunkiuosius ginklus nuo Gidi ir Mitla kalnų tarpeklių. Okupuotoje zonoje žydai galės laikyti tik 7.000 kareivių.

Kol tas JAV kariuomenių atsipalaidavimo planas buvo išdirbtas ir pasidarė žydams ir arabams priimtinas, Kissingeris turėjo tris kartus skristi į Jeruzalę ir Asvaną.

Pasibaigus deryboms, Sadatas susitiko su arabų partizanų vadu Yasir Arafat ir nuskrido į Sirijos sostinę perkalbėti prezidentą Assadą, kad ir jis pradėtų panašias derybas su žydais. Sadatas taip pat nusiuntė pasiuntinius į Libiją, Sudaną, Libaną, Iraką ir Tunisiją, kad jie paaiškintų anų kraštų vyriausybėms susitarimo apimtį ir reikšmę. Skridamas į Siriją, Kissingeris pakeliui susitiko ir su Jordano karaliumi, o sugrįžęs į JAV pareiškė žurnalistams, kad arabai netrukus leis eksportuoti naftą į JAV.

Kissingerio diplomatinis laimėjimas yra įdomus ir kitais atžvilgiais. Kaip anksčiau kitus, taip dabar Kissingeriui pasisekė suvesti žydus ir arabus į tiesiogines derybas, išjungti iš jų Sovietus ir pagerinti santykius tarp JAV ir Egipto. Žinoma, Kissingerio planas nepalietė daug kitų opijų klausimų. Sirijai, Libanui, Jordanui ir Egiptui rūpi, kaip bus išspręstas karo pabėgėlių klausimas. Jų yra virš milijono. Kissingeris nesitarė su Sadatu apie Sueso kanalo atidarymą ir apie Akabos įlankos blokadą. Arabai vis reikalauja, kad žydai pasitrauktų iš visų okupuotų žemių, kaip buvo nustatyta 1967 m. Jungtinių Tautų rezoliucijos. Bet tais ir kitais klausimais bus galima vėliau tartis. Svarbu yra tai, kad derybos pavarytos vienu žingsniu pirmyn ir kad Kissingeris sukūrė jaukią atmosferą, kurioje kiti pasitariamai galės bręsti.

Pabaigęs derybas, Sadatas pabučiavo Kissingerį – žydą, o

VEIKLOS KALENDORIUS

Kovo 1, penktadienį, 20 val. Zelinės lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžia Jaunimo namuose. Pamokos bus trečiadieniais ir penktadieniais nuo 20 iki 21:30 val. vaikams ir studentams, mokantiems ir nemokantiems lietuviškai.

Kovo 2, šeštadienį, „Lapės“ stovyklautojų išvyka į Mailasqui iš Jaunimo namų 10 val. Grįš sekmadienį, kovo 3, vakarop.

Kovo 3, sekmadienį 9:30 val. „Nemuno“ tautinių šokių grupės pirmoji repeticija po atostogų, Rua Juatindiba, 20 - Parque da Moóca. Norintieji prisijungti gali tą dieną registruotis.

Kovo 4, pirmadienį, 19:30 val. Estijos konsulate Pabaltiečių komiteto posėdis.

Kovo 9, šeštadienį, 15:00 val. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžia vaikams ir jaunimui, mokantiems ir nemokantiems lietuviškai. Registruotis iš anksto (tel. 273-0338) arba tą pačią dieną Mookoje.

Kovo 10, sekmadienį, 17:00 val. pirmosios metinės Mišios už a. a. T. Joną Bružiką šv. Kazimiero Parapijos salėje.

Kovo 17, sekmadienį, 11 val. iškilmingos Mišios ir šv. Juozapo atleidimai Vila Zelinoje.

Kovo 17, sekmadienį, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės rinkimai nuo 9 iki 18 val. Vila Zelinės Jaunimo namuose, Vila Anastácio mokykloje ir šv. Kazimiero parapijos patalpose. (Balsuojantieji paštu balsus išsiunčia prieš kovo 16).

Kovo 21, ketvirtadienį, 20 val. senosios ir naujai išrinktosios BLB tarybos ir revizijos komisijos posėdis Vila Zelinoje.

Kovo 24, sekmadienį, ketvirtoji jaunimo studijų diena III Pas. Liet. jaunimo kongreso ruošos reikalui.

Kovo 30, šeštadienį, 20 val. pirmasis ketvirtųjų Literatūros burelio metų pobūvis.

Kovo 31, sekmadienį, Liet. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės visuotinis susirinkimas V. Zelinės Jaunimo namuose.

Golda Meir, Izraelio premjerė atsisveikindama su juo taip pareiškė: „Laimingos kelionės ir ačiū. Jei būčiau arabė, ir aš jus pabučiuočiau“.

Šiuo metu kariuomenių atitraukimas eina pilnu tempu, be jokių kliūčių.

Petras Pakalnis

GULAGO SALYNAS

Praėjusių metų pabaigoje Paryžiuje pasirodė garsiojo Rusijos rašytojo Aleksandro Solženitcyn knyga, vardu „Gulago salynas.“ Ji skubiai verčiama į prancūzų, anglų, vokiečių, ispanų ir švedų kalbas ir patraukė į save daugelio politikų, teisininkų, žurnalistų ir visuomenės veikėjų dėmesį. Mat, Solženitcynas smulkiai aprašo komunistų terorą koncentracijų stovyklose, kuriose jis pats praleido 11 metų. Jis remiasi taip pat laiškais ir liudijimais 227 koncentracijos stovyklose gyvenusių kalinių ir sako, kad teroras prasidėjęs jau Lenino laikais. Stalinas jį išstobulino, o Kruščiovas šiek tiek atleido.

Gandai, kad Solženitcynas rašo knygą, jau buvo pasklidę prieš porą metų. Bet niekas tos knygos rankraščio nematė, o Solženitcynas neužsiminė apie ją nei savo draugams. Tačiau Sovietų saugumo komisariato agentai per 5 dienas ir naktis tardė Solženitceno sekretorę Jelizavetą Voronjanską ir ši, neišlaikiusi įtampos, galų gale parodė jiems vieną kopiją. Pasakui, parėjusi namo, ji pasikorė. Siaubinga tos moters mirtis padėjo Solženitcenui apsispręsti, kad knygą, kurią jis rašė 10 metų, reikia spausdinti ir pa-

leisti į visuomenę. Nufotografavęs 606 rankraščio puslapius, nežinomais keliais jis išsiuntė juos į užsienį.

Gulagas nėra kraštas ar vietovė, bet vyriausioji stovyklų administracija – „glavnoje upravlenije lagerej“. Solženitcynas tvirtina, kad per 40 metų koncentracijos stovyklose buvo uždaryta 6 milijonai politinių nusikaltėlių, taigi dvigubai daugiau negu nepriklausomybės laikais Lietuva turėjo gyventojų. „Sovietuose“, taip rašo Solženitcynas, „gali būti areštuotas maldininko, kuriam dėl Kristaus meilės davei nakvyne; traukinio konduktoriaus, taksivairuotojo, banko tarnautojo, kino direktoriaus. Kiekvienas jų gali tave areštuoti ir tu pastebi jų paslėptą rudą identifikacijos kortelę kai jau yra per vėlu“.

Nuteistas Sovietų pilietis patenka į pereinamą kalėjimą ar stovyklą. „1937–1938 metų žiema“, toliau tęsia Solženitcynas, Ivanovo kalėjimas (į šiaurės rytus nuo Maskvos) buvo nešildomas, bet viršutinėse palatose kaliniai gulėjo išsirengę. Jie išmušė langus, kad neužtrokštų. Vietoj 20 kalinių, kaip buvo numatyta, vienoje kameroje gyveno 323 kaliniai. Maitas buvo dalinamas ne kiekvienam žmogui atskirai, bet dešimties kalinių grupei. Jei vienas jų mirdavo, lavonas būdavo užkasamas po palatomis ir ten

pasilikdavo, nors ir pradėdavo dvokti. Mat, kiti kaliniai gaudavo jo maisto dalinį“.

Nors dvidešimtmatis Sovietų baudžiamojo kodekso paragrafas draudžia kalinius kankinti ar žeminti jų orumą, bet niekas to nuostato nepaiso. Kaliniai kankinami maisto nėdatekliu, spardymu, mušimu, nemiga ir pan. Daug tokių kankinimų aprašo vokiečių laikraštis Die Zeit (1974.I.24).

Kai Solženitcynas parašė savo pirmą knygą, vardu „Viena gyvenimo diena Iwano Denisovič“, ji buvo atspausdinta literatūros žurnale „Nowy Mir“ ir išleista atskiru leidiniu. Visi ją gyrė, grobstė bei godžiai skaitė, o Solženitcyną kėlė į padanges. Bet neilgai. Kai Kruščiovas 1964 m. buvo atstatytas iš komunistų partijos sekretoriaus vietos, valdžios įsakymu Solženitcynas garsusis veikalas buvo išimtas iš knygynų. Kitus Solženitcynos veikalus, kaip „Pirmasis pragaro ratas“ ir „Vėžio palata“ nepraleido cenzūra. Tada Solženitcynas parašė atvirą laišką rašytojų sąjungai reikalaujamas, kad būtų panaikinta cenzūra. Jis kaltino rašytojų sąjungą, kad ji pasidariusi represijos instrumentu ir pareiškė, kad kiti jo veikalai negali išvysti šviesos. Partijos pareigūnai pradėjo jį šmeižti, kad karo metu bendradarbiavęs su vokiečiais, kad buvęs pabėgęs į Egiptą, ir kad jis esąs žydas. 1969

m. Solženitcynas buvo išmestas iš rašytojų sąjungos. Bet jis tų šmeižtų nepabūgo. Nebijojė ir dabar išsiųsti paskutiniosios knygos kopiją į užsienį, kad ji atidengtų Sovietų sauvaliavimą su igimtomis žmogaus teisėmis, kurios Jungtinių Tautų akty buvo viešai paskelbtos, Sovietų priimtos ir parašu patvirtintos.

Pasirodžius užsienyje pirmiesiems „Gulago salyno“ vertimas, Solženitcyną vėl užliejo šmeižtų banga. Jis šmeižias savo kraštą ir esąs išdavikas. Tikrumoje jis nėra nei šmeižėjas, nei išdavikas, bet genialus rašytojas, nesibijąs sakyti Sovietams nemalonios tiesos.

Sovietų gyvenimo ekspertas prof. P. Reddaway mano, kad Rusijoje yra apie 1.000 koncentracijos stovyklų su 1.200.000 politinių kalinių. Viršuje paminėtas vokiečių laikraštis „Die Zeit“ rašo, kad politinių nusikaltėlių laikomas gerokai įkaušęs žmogus, kuris daboklėje niekus tauškia prieš valdžią ūkininkas, kuris kolchozo vedėją pavadino tironu arba nusikaltėliu, kuris protestuoja prieš kalėjimo ar koncentracijos stovyklos vadovybę. Tokių atvejų esą tūkstančiai. Laisvame Pasulyje į juos niekas nekreiptų dėmesio, o Rusijoje jie yra griežtai baudžiami. Iškeldamas komunistų įvykdytus kriminalus prieš žmogaus teises, Solženitcynas padarė tikrai drąsų žingsnį.

SU KUO NESUTINKA?

Medvedievas toliau rašo: „Manau, jog 1934-1935 metais iš Leningrado ištremtųjų žmonių skaičius buvo mažesnis, negu Solženicyno nurodomasis. Dešimtys tūkstančių buvo išvaryti, tas tiesa. Bet negalėjo būt visas ketvirtadalis iš dviejų milijonų gyventojų. Neturiu tikslių skaičių. Vadovaujuos tik savo išpūdžiu. Leningrade gyvenau virš 15-os metų.“

Sunku sutikti su Solženicynu, kai jis, remdamasis kitų pasakojimais, rašo, jog Ordžonikidzė (darbininkų ir ūkininkų priežiūros komisijos komisaras) kalbėdavęs su senyvais inžinieriais pasidėjęs du revolveriu ant stalo, kairėje ir dešinėje.

GPU – slaptoji policija – vargiai turėjo naudotis atsitiktinių asmenų atsitiktiniais užrašais, norėdama patirti caro valdininkų pavardes, ar teisėjū, ar policininkų. Visus jų sąrašus buvo galima rasti vietovių arkvyuose ir net išspausdintose knygose.

Atrodo, jog Solženicynas perdeda kolektivizacijos metais iš ūkių išmestųjų darbininkų skaičių – 15 milijonų.

Bet, jei prie jų pridėtume dar 1932 ir 1933 metais badu mirusius ūkių darbininkus, tai gautume dar di-

KOMUNISTAS IR SOLŽENICYNAS

desnį skaičių, negu Solženicyno nurodomąjį. (Juk vien Ukrainoje tada mirė mažiausiai tarp 3 ir 4 milijonų žmonių.)

NUBAUŠTA 100 VALDININKU

Po Stalino mirties buvo įkalinti ar nužudyti ne 10, o šimtas aukštųjų valdininkų iš saugumo ir vidaus reikalų ministerijų, kaipuriais atvejais be viešo teismo. Bet šitas skaičius yra dar kraštutinai mažas, palyginant jį su skaičiais nusikaltėlių iš „saugumo ir kitų organų“, kurie liko laisvi ar net buvo paaukštinti tarnybose.

Bukcharinas 1936 - 37 metais nebebuvo Politbiuro narys, kaip rašo Solženicynas, o buvo tikėtai atsarginis Centralinės Komisijos narys.

Šitie ir kiti netikslumai yra visiškai (absoliučiai) nesvarbūs tokiam milžiniškos apimties literatūriniam veikalui. Knygoje yra ir kitų, paties autoriaus išangoje nurodytų trūkumų: jis negalėjo pats viską regėti, nei viską atsiminti, nei viską atspėti.

Pavyzdžiui, jis mini dvidešimtųjų metų būvyje amnestuotus ir namo paleistus ūkininkus. Bet daug baises-

nių pasekmių turėjo 1919 metų žiemą ir pavasarį masinis kazokų nusiavinimas ir terorizavimas Dono ir Uralo paupiuose. Stasio žygis truko „vos“ du mėnesius, bet jis prailgino pilietinį karą su visais jo kraštutiniškais (ekcesais) ir suteikė baltiesiems dešimtis naujų kavalerijos regimentų

PRAVDA ir GAZETA

Pravdai besistengiant įrodyti, jog Solženicyno iškeliami faktai esą netikri, Literaturnaja Gazeta, sausio 13 bando įtikinti skaitytojus, jog Gulago salynas neduodąs nieko naujo.

Bet ir tai netiesa. Stalinizmą tyrinėjau 10 metų, ir tai randu toje knygoje visą sauja naujų dalykų. Net ir ta rusų tautos dalis, kuri dar atsimeina dvidešimtąjį ir dvidešimts antrąjį komunistų partijos kongresus, nežino nė dešimtosios dalies Solženicyno iškeliamų faktų. O jaunesnieji sluoksniai nežino nė šimtosios dalies

Daugelis dienraščių skelbia, jog Solženicynas pateisinąs ar net girias Vlasovo generolo karius (vlasoviečius). Bet jie apgalvotai ir pikta iš-

kreipia tiesa. (Generolas Andrius A. Vlasovas buvo sovietu komandantas. Jo daliniai pateko vokiečių nelaisvėn Antrojo pasaulio karo metu. Tada Vlasovas vadovavo kaipuriais daliniams, kovojusiems drauge su naciais prieš rusus. Karo gale sovietai jį sučiupo ir sušaudė.)

Gulago salyne Solženicynas rašo, jog vlasoviečiai pasidarė pasidavėliais Hitlerio tarnais ir „galėjo būti pasmerkti kaip išdavikai“, kad jie buvo ginkluoti prieš ginklais ir fronte pašėlusiai narsiai (desesperadamentu) kovojo, „kaip pasmerktieji“ mirti. Vlasoviečių ugnis kone sunaikino paties Solženicyno ir jo baterijos Rytprūsiose.

KIEKVIENAS SU SAVO TRAGEDIJA

Solženicynas nelaiko paprastute Vlasovo problemos. Daugelyje atalinių „malšinimų“ sričių kiekvienas turėjom savo asmenišką tragediją.

Soželnycinui ne tik jo pačio kalėjimas įgijo didžios asmeninės tragedijos bruožus, bet taip pat ir kruvinas, bausis milijonų sovietinių karių patekusių nelaisvėn 1941 metų birželio mėnesi likimas....

Bus daugiau

JUOZAS VENCKUS, S.J.

ILGAS AMŽIUS – SENATVĖ

DVASINĖ SENATVĖS PUSĖ

Šv. Rašte pasakyta: Spiritus est qui movet. Dvasia judina. Ta dvasia gali būti pats Dievas, bet gali būti ir paties žmogaus siela. Kas pavarto klasišką graikų ir lotynų literatūrą, atranda visokių patarlių ir priežodžių, labai neigiamai išsireiškančių apie senatvę. Jie buvo pagony. Gražiausiai apie senatvę kalba šv. Raštas. Ilgas gyvenimas yra laikomas didele Dievo palaima ir gaunamas už laikymasi Mozės įsakymų. „Gerbk savo tėvą ir savo motiną“, tai vienintelis Dekalogo įsakymas, turįs gražų pažadėjimą jau šitoje žemėje. „Jei tu gerbsi savo tėvą ir savo motiną, tai ir pats ilgai gyvensi“. (Exodus 20:12).

Daug daug senatvės problemų išsirištų, jeigu vaikai tikrai ir širdingai rūpintųsi savo tėvais. Gyvenimo patyrimas rodo, kad vaikai rūpinasi savo senų tėvėlių pragyvenimu ir teikia visokių palengvinimų. Bet yra ir liūdnų dalykų: vaikai mato, kad mamytė turi vyro paliktą gražų namą. Sūnus ir duktė įtikina mamytę parduoti namus ir pinigus palikti jiems, ir gyventi pas juos. Jei namai toli tai prižada mamytę ir j bažnyčią nuvežti. Sena mamytė kartais nusivilia.

Arba vaikai žino, kad mamytė turi kiek pinigų, banke atsargą, o vaikai nori pirkti namus. Trūksta savų pinigų, o mamytė turi. Kodėl ji negalėtų mums paskolinti, mes tikrai atiduosime. Mamytė suseraga, reikia pinigų. Vaikai nori grąžinti skolą, bet neturi. Gautus pinigus išleido. Mamytei jau sunku, visi vaikų gražūs pažadai nepadedą šiuo atveju. Arba vaikai žino, kad mamytė turi kiek pinigų, ją įkalbinėja perleisti savo pinigus jiems, o pačiai gyventi iš valdžios pašalpos.

Kartais sutinki ir labai kilnių sielų. Mamytė miršta, duktė eina pas graborių, užsako labai gražias laidotuves, užprašo parapijos bažnyčioje daug mišų. Graborius sako, kad visa tai brangiai kainuos. Dukra atsako: mamytė paliko laidotuvėms ir bažnyčiai. Mes nenorime jos pinigų. Kam paliko, tam ir išleisime.

Kame apsigyventi senatvėje?

Lietuviai paprastai turi savo

namus. Kiti pasirenka sau kambarius, o kitą namo dalį užleidžia vienam iš vaikų be nuomos, be nieko. Kada jie mirs pereis vaikų nuosavybėn. Patys sau pasirenka žemai kad galėtų

V. Jurkūnas

Senutė

j bažnyčią nueiti, o jei aukštai gyvensi, laiptais nebegalėsi laiptoti, turėsi visados sėdėti namie. Moderniškas gyvenimas su visokiais socialiniais apdraudimais teikia visokių galimybių: visokius apartamentus, condominium ir pan. Vieni važiuoja j Arizoną su reumatizmais ir enfizema, kiti j Floridą. Buvo minčių statyti sodybas prie Putnamo Matulaičio namų, ar Floridoje. Yra lietuvių, kurie savo profesijoje dirbo kur nors už Mississipi upės, dabar senatvėje norėtų apsigyventi arti prie lietuvių, tarp savųjų. Mielai būtų prisidėję prie statybos, bet tas ne labai lengvai sekasi.

Našliai ir Našlės

Kol abu kartu gyvena, abu kartu ir burkuoja. Vienas kitam pasitarnauja. Viskas pasikeičia vienam numirus, antram pasilikusiam vienam. Ir senatvėje kiti vėl apsiaveda. Jeigu yra turtingi veda jaunas žmonas. Jie jau nebe našliai. Jeigu vyras lieka našlys, jam nėra lengva virti, apsiplauti, palaikyti švarką. Yra pavojus dažniau nueiti j klubą. Kambariuose nėra svarbos: „God bless this mess“, sakoma angliškai, (Laimink Dieve šią netvarką). Dažnai vaikai įtaiso j kokią prieglaudą. Vieną

kartą paklausiau, kaip gyvena. Atvirai sako, kad prastai. Kol žmona gyveno, valgis buvęs geresnis. Kada žmona išvirdavo kopūstų su kiauliena ir bulvėmis, tai buvo gardu. O dabar čia vištiena, kaip ligoniui. Juk aš ne ligonis. Našlė moteris lengviau susitvarko. Ji reikalinga prie vaikų, prie virtuvės. Tik labai reikia patarti, kad našlė ilgai nepasiliktų viena. Vis tik dažnai pasitaiko, kad ją po kelių dienų atranda mirusią. Vaikai kenčia ir vienas kitam priekaištuoja, kam mamytės dažnai nelankė. Vaikams yra gėda atiduoti graboriui mamytės kūną tokiame stovyje. Miršta pagaliau ir be sakramentų.

Grynai religinė ir dvasiška senatvės pusė

Geriausieji aprūpina savo senuosius narius vienuolynai. Eina prie bendro stalo, kol gali. Nebegalint ateiti, broliukai, kunigai aptarnauja. Vienuolynas laiko net Dievo palaima turėti ligonį, nes jo maldos, kantriai pernešti negalavimai pelno Dievo palaimą vienuolijos apaštališkiems darbams. Dideli misionieriai, išvažiuodami vesti misijas ar rekolekcijas, visados aplanko ligonius ir prašo juos pasimelsti. Bet nevisi yra tokie laimingi gyvent šalia koplyčios, po koridorius vaikščioti su rožančiu rankose. Mes, jauni jėzuitai, pamatę kad veža ligonį per koridorius, bėgdavome kad leistų mums pavežti jį. Jis senukas mus laimindavo ir su meilia šypsena prižadėdavo susikalbėti rožančių už mus. Mes labai pasitikėdavome senelių ir ligonių maldomis. Seneliai ir ligonys nėra veltėdžiai, bet labai vertingi ir naudingi namų ir visuomenės nariai. Krikščionybė visados mokina savo asmeniškų skausmus ir kentėjimus sujungti su Kristaus kryžiaus kančiomis, kuriomis pasaulis buvo išganytas.

Seselių vedamos prieglaudos yra puikios vietos, kur seneliai gali labai gražiai praleisti savo religinės egzistencijos paskutinį laikotarpį. Švarūs kambariai, tvarkingos lovos, o ne kokie kiniai; erdvūs koridoriai, rekreacijos kambariai ir jauki koplyčia labai gražiai nušviečia senesnio žmogaus saulėlydį. Ir be to, yra labai sveika disciplina, kuri sustiprina senesnio žmo-

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVUI REIKALINGA TALKA

Pasaulio lietuvių archyvas Čikagoje, JAV-se, renka ir saugo lietuvišką spaudą ir knygas. Prieš pusmetį buvo patikrintas „Mūsų Lietuvos“ rinkinys, kuris nėra pilnas. ML redakcija kreipiasi į ilgamečius skaitytojus, prašydama, kad šie paaukotų savo turimus senus laikraščius šiam vieninteliam tokio masto lietuvių archyvui.

Reikalinga komplektų šių numerių: 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953 pilnų 1958, 1959.

Atskirų numerių reikalinga:

1954 metų nr. 1 iki 6, 34, 35, 38, 39, 42, 43.

1955 metų nr. 6, 50, 51, 1956 m. nr. 6 ir 9. 1957 m. nr. 20, 22, 28, nr. 30 iki metų pabaigos. 1960 nr. 39. 1961 nr. 2, 3, 5, 38, 39, 41. 1962 m. nr. 8, 37, 47, 51, 52. 1963 m. nr. 2, 8, 16, 33, 36, 39. 1964 m. nr. 8, 31, 38. 1964-1973 metų numerius, greičiausia dingusius pašte, redakcija pati papildys iš savo turimos atsargos.

PRAŠO SENŲ PLOKŠTELIŲ

Muzikas Vytautas Strolia, gyvenas netoli New Yorko, turi vieną pilniausiu lietuviškų plokštelių rinkinį. Jis prašo Brazilijos ir kitu P. Amerikos kraštu išleistu plokštelių pavyzdžių, ypatingai senesniųjų. Galintieji šį vertingą archyvą papildyti kviečiami senas lietuviškas plokšteles įteikti redakcijai, kuri jas persius V. Stroliai.

NERASTA LIETUVIŠKŲ KNYGŲ

Rio de Janeiro Valstybinėje bibliotekoje veikia senų knygų skyrius. Kun. A. Saulaičio paprašytas to skyriaus vedėjas prof. Haselmann praleido ištisą savaitę ieškodamas senų lietuviškų knygų, bet, deja nesurado. Žadėjo ir toliau šiuo reikalu domėtis.

gaus silpnesnę valią. Dar daugiau, randa čia draugų su kuriais gali pasikalbėti, mintimis pasidalyti, daugiau žinių įsigyti. Prisideda dar vienas dalykas, apie kurį žmonės dažnai nepagalvoja – tai vienu kitų geras pavyzdys. Kiek kartų gali pasimokyti iš kitų, kurie daug daugiau negaluoja, bet yra daug kantresni, negu tu. Pamatai, kad kiti dažniau nueina j koplyčią pasimelsti, tuojau ateis ir tau mintis: O kodėl aš negaliu nueiti?

Priežodis sako: Kas mažai mąsto, tas greičiau sensta. Kas nemąsto, pasidaro snaudalis ir karšatis ateina. Todėl labai patariama skaityti knygas, mels-tis, draugauti, diskutuoti, lankyti pobuvius, atlikti ekskursijas.

"... VĖJAS PRALEKIA LYGUMĄ..."

"Vėjas lekia lyguma" yra knyga apie partizanus. Aprašo kovą už lietuviybę, už laisvę. Partizanai galėjo staigiai mirti nuo rusų rankų, bet jie vistiek ovojo. Kovojo jauni būdami, ai jų gyvenimas buvo tik pradėjęs. Jie kovoja už laisvę. Aloyzas Baronas romaną parašė mums, kad mes pajustumėm visvės reikšmę, tą tikrą laisvę.

Jis rašo, kad žuvę partizanai dabar yra gyvi. Jų sielos yra yvos lietuviybėje, kiekviename mogaže. Jie yra gyvi kaip "vėjas pralekia lyguma". Tas vėjas ali būti stiprus vienam žmogui, kitam — tik mažas vėjelis. itaip buvo vienam pulkininkui knygoje) Burlitskiui. Jam tas mažas vėjelis trukdė sieloje kiekvieną mintį. Jis jautė jame nenugalimą, neprazudomą dvasią.

Kaip tas vėjas lyguma lekia, taip ir partizanai, keliaudami per laukus, miškus, kovojo už Lietuvos laisvę. Ir laikas lekia. Jis juo, greičiau už vėją, pralekia ir partizanų gyvenimas, jų aunosytė.

Yra daug simbolių šiame romane. Vienas iš jų yra partizano Mikalojaus statulėlių droži-

mas. Kai kas žūdavo, prie jo atsirasdavo Mikalojaus statulėlė. Ji simbolizuoja nenugalimą dvasią ir gabumą kiekviename žmoguje. Arba, lapelyje prie žuvusio Mikalojus parašė: "Jūs visus ištiks toks likimas, nes čia mūsų žemė!" Tai reiškia tikslą, dėl kurio partizanai kovojo ir mirė.

"Vėjas lekia lyguma" romane rašytojas parodo, koks yra žmogus ir kodėl jis gyvena šiame pasaulyje. Aš manau, kad Aloyzas Baronas norėjo, kad jauni ir seni pajustų partizanų dvasios didybę. Ta dvasia visada išliks, visur ją gali pajusti, kaip vėjelį, pralekiantį lygumą...

Danutė Krokytė,
Rochesterio lituanistinė mok.
"Plunksna".

SKAUTAI

Skautams priklausyti yra smagu ir įdomu, nes susitinki daug draugų. Su draugais yra smagu mokytis ir bendrauti. Ypatingai yra smagu, kai nariai dirba kartu ir padeda vienas kitam atlikti darbą. Kiekvienas narys turi priežasčių, kurios skatina juos prisidėti prie skautų veiklos. Man patinka, kada važiuojam stovyklauti. Bet man nepatinka, kai nariai visai nesi-

JAVKYSTĖS AIDAS

ELEIÇÕES DA COMUNIDADE LITUANO BRASILEIRA

(Brazilijos Lietuvių Bendruomenė)

dia 17 de março (ou, pelo correio, até dia 16 de março)

Participem todos, maiores de 18 anos

Vote e escolha os jovens

AULAS DE LITUANO

para crianças, jovens e estudantes começam

dia 1 de março na Vila Zelina (Casa da Juventude, Rua Inácio, 671 (tel. 63-5975), às 20 hs.

dia 9 de março na Moóca (Salão da paróquia de S. Casimiro, R. Juatindiba, 20. Tel. 273-0338) às 15 hs.

domi, tik sėdi ir žiopso. Nariai yra svarbūs organizacijai ir yra svarbu, kad jie domėtusi. Jeigu ne, tai organizacija bus netikusi. Prie skautų veiklos priklauso labai daug narių, kurie domisi veikla, bet yra ir tokių, kurie nesidomi.

Rasa Kaminskaitė,
VIII skyrius

Dariaus - Girėno lit. m-la.

MANO ĮDOMIAUSIAS ĮVYKIS

Vasarą aš buvau stovykloje. Tai buvo smagu! Aš ten sportavau, žaidžiau šaškėmis, šachmatais ir kitais žaidimais. Ten man buvo labai smagu. Kiekvieną rytą visi stovyklautojai ir net auklėtojos ir vedėjos išbėgdavome į ilgą mankštą miške. Mes ilgai lakstydavome uždusios. Paskui sustojame ir darome pratimus. Kai grįžtame atgal į stovyklą, einame valgyti pusryčių.

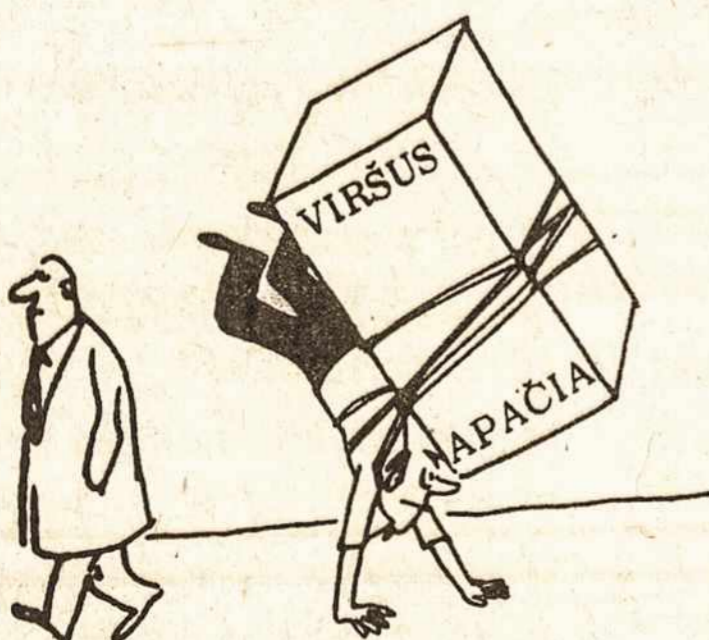
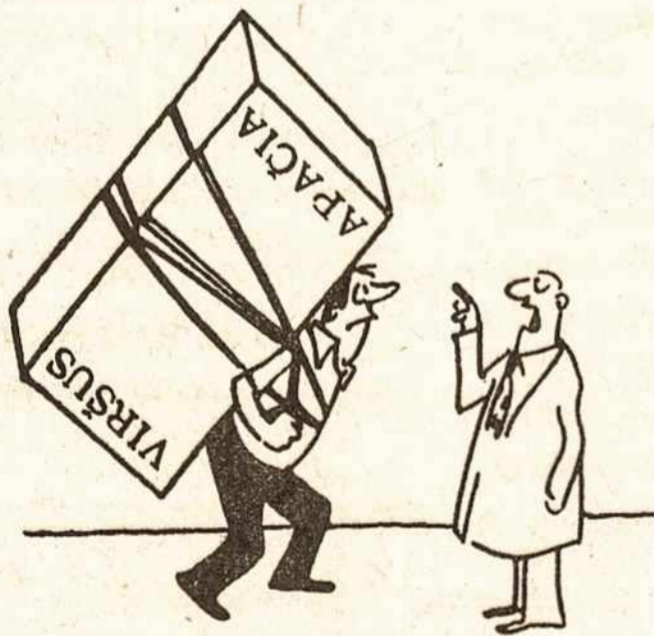
Taip ėjo diena po dienos. Vieną dieną vedėja paskelbė kad tris dienas tęsis sportas.

Mes lenktyniavom, bet nežinojome, kad laimėsime. Bet aš laimėjau! Mes dar turėjom žaisti šaškėmis ir aš laimėjau antrą vietą. Paskui mes ėjome mesti kamuoliuką į taikinį. Aš gavau dvidešimt taškų ir laimėjau trečią vietą. Kai metėm kamuoliuką į tolą, aš vėl laimėjau antrą vietą.

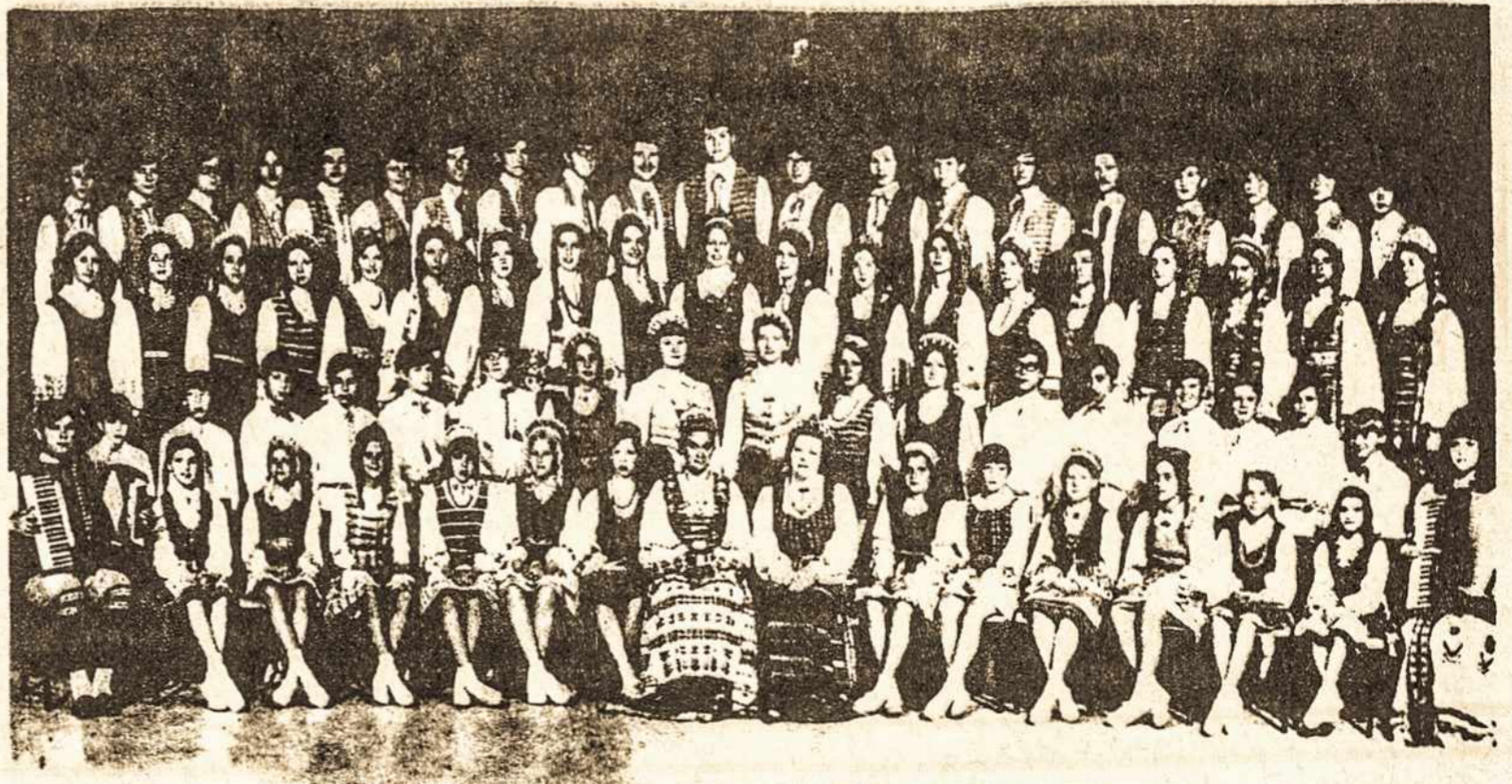
Kaip gaila, kad rungtynės jau pasibaigė. Ir stovykla pasibaigė. Taip buvo gaila išvažiuoti iš stovyklos, kad vos nepradėjau verkėti. Prieš pat stovyklos laisvo laiko pabaigą, direktorius visiems, kurie laimėjo kokią nors vietą, davė diplomus. Aš gavau keturis diplomus ir vieną geltoną žaisliuką — šuniuką, ir stovyklos ženklą man prisegė prie krūtinės.

Kai aš atvažiuavau į mokyklą, visiems pasigyriau apie savo diplomus ir apie įdomiausius įvykius stovykloje.

Raimonda Butkutė, 7 sk. Marquette Parko lit. m-la.

Be žodžių...

Mokytoja G. Breichmanienė, 1972 m. pravedusi tautinių šokių mokytojų kursus São Paule, su Hamiltono (Kanados) „Gyvataru“. Jos vadovaujama grupė š. m. vasario mėnesį dalyvavo Kolumbijos lietuvių imigracijos 25-ųjų metų šventėje, koncertuodama Bogotoje, Medelline ir Barranquilloje.

MŪSŲ LIETUVA ||| lažiesiems

ŠYPSĖNOS

Seima

— Žiūrėkite, kokia laiminga seima televizijoje! Ir kaip ji gali būti tokia laiminga?

— Už tai jie tokie laimingi, kad kiekvienas jų yra iš kitos šeimos...

Ji ir jis

Ji: "Kai susituoksime, aš dalysiuos su tavim visais tavo rūpesčiais."

Jis: "Bet aš neturiu jokių rūpesčių!"

"Tai aš ir sakau: kai susituoksime..."

Atsiprašė

Direktorius liepė pardavėjai atsiprašyti pirkėją, kurią pasta- roji ižeidė.

Pardavėja:

— Aš jums pasakiau, kad eitumėt po velnių, tai jūs ten neikit.

Diktatorių prašymas

II D. karo metu Hitleris kreipėsi į Dievą:

— Viešpatie, laimink mano žygius ir padėk sunaikinti žiaurųjį komunizmą.

Kai karinės nesėkmės prirėmė Staliną, šis irgi kreipėsi

Dievą:

— Viešpatie, aš Taveš nebepersekiosiu, tik padėk man sunaikinti tuos prakeiktus fašistus.

Neapsiėjo be maldos ir Churchillis. Patyręs savo vizijose apie anų maldas, šis tarė:

— Viešpatie, aš vieno teprašau: patenkink anų abiejų prašymus!

Restorane

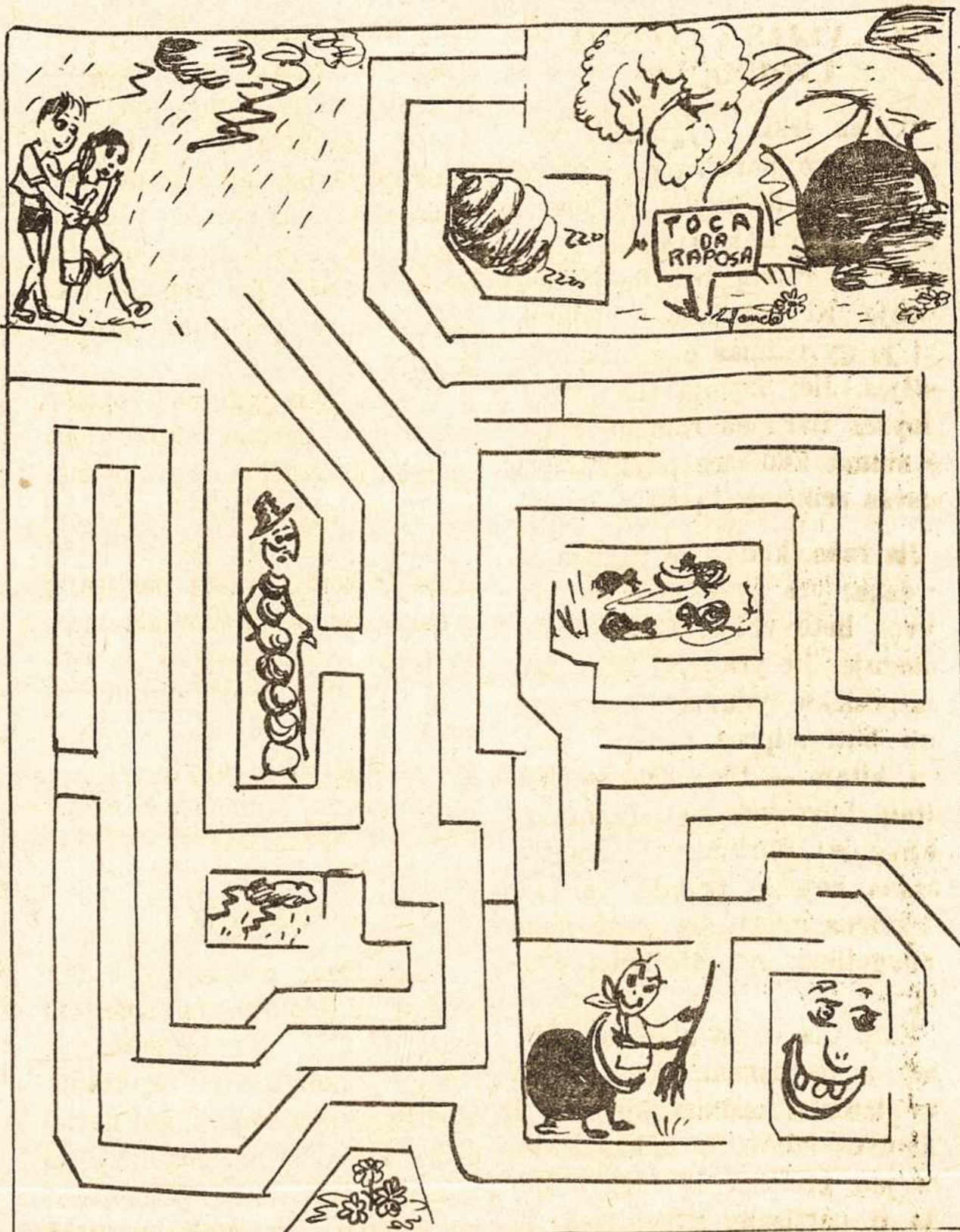
Klientas ilgokai laukia patarnaujančio. Pagaliau jis pasirodo.

— Atsiprašau, kad aš Jūsų taip ilgai neaptarnavau. Gal galėtum man pasakyti, kur dingo pagyvenęs ponas ir jaunas berniukas?

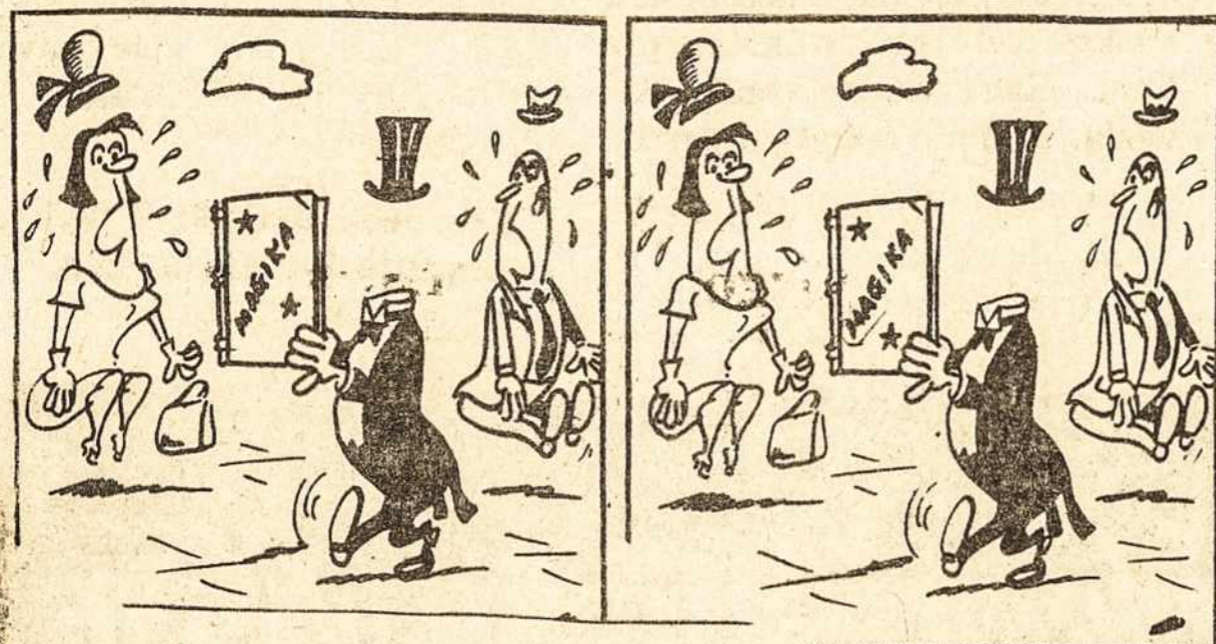
— Aš nežinau, kas atsitiko su anuo pagyvenusiu ponu, bet jaunas berniukas — tai aš!

• Senais laikais vaikai eidavo uždarbauti, kad išlaikytų seną motiną, o dabar motina eina uždarbauti, kad išlaikytų ir išmokslintų savo vaikus.

Parinko Pr. Alš.

SURASK SEPTYNIS SKIRTUMUS...

IRUTĖ ir KĘSTUTIS

MOKSLO METAI

Šiais metais mūsų lituanistinė mokykla persikėlė į naują pastatą. Man senoji mokykla geriau patiko, nes mes tenai turėjome kėdes ir suolus, bet šią mokyklą aš irgi mėgstu.

Mano mokytoja yra gera. Su ja mes mintimis aplankėme daugumą Lietuvos miškų, kaimų, miestų ir šiaip žymesnių vietų.

Kai mes skaitėme apie Vytautą Didįjį, aš galvojau, kad aš gyvenu tais laikais. Mes skaitėme apie Vytauto pabėgimą iš kalėjimo, apsirengusį kaip tarnaitė, aš nusijuokiau, nes Vytautas, tur būt, labai juokingai atrodė.

Vieną dieną, kaip atvažiavau į lituanistinę mokyklą, aš mačiau, kad visi žmonės stovi ko-

ridoriuje. Aš paklausiau savo draugės, kodėl visi ten stovi? Ji man atsakė, kad čia buvo bombos pagąsdinimas. Policininkai ieško bombos. Pagaliau jie sakė, kad, tur būt, jokios bombos tikrai nėra. Bet buvo per vėlu, visi mokiniai jau buvo išvažiavę namo.

Man lituanistinė mokykla patinka.

Brigita Špakevičiūtė,
Bostono lituanistinė mokykla,
5 skyrius.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS

prasideda kovo 1, penktadienį, 20 v. Vila Zelinoje, ir kovo 9, šeštadienį, 15 val. šv. Kazimiero parapijoje, Moka. Registracija iš anksto arba pirmąją mokslo metu dieną.

DOBASTYČ

Literatūra · Dailė · Mokslo

Ką mačiau dabartiniame Vilniuje?

Senovės išmintim ir paslap-
tim persisunkęs miestas geria
saulės spindulius lyg išsirpęs
vaisius, rausvais ir melsvais pas-
telės tonais nutapytas impresio-
nisto menininko. Jo pastatų sienos,
švarios ir įvairiai spalvotos
lyg kokioj šiaurės Florencijoj,
ramiai alsuoja vidurdienio šilumoj.

Aš einu siaura, vingiuojančia
viduramžių gatve, nepaisydama
minių, skubančių žmonių, kurie
stumiasi pro mane ant siauručio
šaligatvio. O aš stebiuos ne tik
Vilniaus grožiu, bet ir jo gyva
dvasia. Nors miests šiais metais
švenčia 650 metų sukaktį, jis
nėra sustingęs muzėjinis pa-
minklas, likęs turistų malonumui.
Žmonės plūsta gatvėmis,
eidami į krautuves, valgyklas,
naktinius barus ar tik pasivaikš-
čiodami. Visokias stilių ir lai-
kotarpių pastatai, visi ir šiais
laikais apgyventi, nesipjauna
dėl artimos kaimynystės — visi
yra miesto gyvenimo dalis. Se-
nų namų kiemuose ir kvadra-
tuose sėdi senutės, kartais gano
vištas. Jas skiria nuo praeivių
masyvios geležinės ar medinės
senoviškos durys, kurios užpil-
do akmeninę arką. Man rodos,
kad daugelis jų jau porą šimt-
mečių pilnai nebuvo atidarytos
— visas judėjimas vyksta pro
mažas durytes, išpjautas didelė-
se duryse.

Kiemus ir jų vištas, pastatus
ir jų praeivius saugo nuo perdi-
delės kaitros dažni vešliai la-
puoti medžiai. Jie su meile pa-
sodinti, kaikurie prieš daug me-
tų, kaikurie tik dabar, puošia
miestą ir duoda vėsu šešėlių. Ma-
loniausia išpūdi daro išilgai me-
džiais apšodinta centrinė Gedi-
mino gatvė, dabar, deja, pava-
dinta Lenino prospektu. Einu
akmenimis išgrįsta gatve, vos iš-
vengdama automobilių, kurių
mažas skaičius yra atsveriamas
tokio pašėlusio valdavimo, kaip
niekur kitur pasaulyje. Einu
įtūžusi ir suerzinta iš restorano,
kuriame mane lėtai ir neapsako-
mai įžūliai aptarnavo. Mano
nuotaika pagerėja žiūrint į ža-
lią gatvės perspektyvą. Akys ky-
la kartu su nuotaika, ir štai aš
grožiuos Vilniaus katedra, bal-
tai tviskančia pro medžius. Įei-
nu į Gedimino aikštę, ir kated-
ra tiek žėri, baltuoja saulėj, kad
akis skauda. Žvelgiu augštin, ir
akys randa poilsį Gedimino kal-
no žalume. Jis didingai kylo virš
miesto, karūnuotas išdidžia pili-
mi, pastatyta karalių, kurie pa-
tys neturėjo auksinės karūnos,
tik žalvarinį kalaviją ir troški-
mą juo apsaugoti savo kraštą
nuo negarbės.

Man kažkodėl norisi verksti.

Čia, Gedimino aikštėje, tikra
miesto, o gal ir visos Lietuvos
širdis. Ji plaka, virpa istorija,
legendomis ir tautos dvasia.
Visos vaikystės pasakos atplū-
sta atmintin. Kaip kiti vaikai išau-
go su princiais ir miegančiom
grazuolėm, su nykštukais ir ra-
ganomis, taip mes, išėivių ant-
roji generacija, išaugome su Ge-
dminu, Vytautu, su staugiančiu
geležiniu vilku, su žyniais, vaidi-
lom ir pagonių dievais. Taip
nuostabu, taip neįtikėtina, kad
dabar stoviu vietoje, kurioje

jaučiu visa tai kaip gyvą realy-
bę. Pilis tikrai egzistuoja, Vy-
tautas palaidotas katedros rūsyje,
o giliai jos pamatuose nese-
niai rasta pagonių šventykla.

Galva apsvaiginta Perkūno
smilkalais. Įžengiu į vėsius ka-
tedros gelmes ir vėl atsimušu į
neromantišką tikrovę. Katedra
dabar — muzėjus, pilnas labai
prasto meno. Bet medinių kai-
mo kryžių ir koplytelių paroda
primena vėl nemirštančią lietu-
višką dvasią, o atsargiai išsau-

Tęsinys 8 ps.

Gliaudos romanas "Sunkiausiu keliu"

BALYS GRAŽULIS

Kad J. Gliauda stengėsi iš sau-
užsidėtų varžtų išsivaduoti, ir
kad tai jam daug kur pavyko,
yra gražių pavyzdžių. Turėjo
betgi ir nesekmių. 1918 m. gruod-
žio 31 d. M. Sleževičius sako
žmonai:

Ir žinai gi, kokios puikios žinios iš
provincijos. Savanoriai eina būriais į
registracijos punktus! Bijoma, kad
pritruks šautuvų. Teks vyrams gink-
luotis šakėmis.

Yra žinoma, kad M. Sleževi-
čius savanorių pašaukimo tekstą
suredagavo ir pasirašė gruodžio
29 d. Vilniuje. Bet atspausdinti
ir jį paskleisti jau nebuvo laiko,
nes sausio 2 d. vyriausybė persi-
kėlė iš Vilniaus į Kauną. Ten
jis ir buvo paskelbtas. Taigi,
gruodžio 31 d. M. Sleževičius ne-
galėjo sakyti, kad "savanoriai
būriais eina..."

Ir kitoje vietoje J. Gliauda sa-
ko: "Atsisaukimo tekstas plito,
lyg skriste skrido į provinciją.
Bematant jis pasiekė Kauną." O
kiek vėliau sako, kad M. Sleževi-
čius, vykdamas į Kauną, "sė-
dėjo ant savo lagamino, kuria-
me kartu su Domos įdėtu maistu
buvo savanorių kvietimo teks-
tai." Gi Kaune per ministerių
kabineto posėdį M. Sleževičius
pranešė:

Rytoj Kaune ir apylinkėse pasiro-
dys kvietimai į savanorių kariuome-
ne. Skelbimai jau atspausdinti ir pa-
skirti vyrai juos iškabinti.

* * *

Šią klaidą atsveria gausūs J.
Gliaudos talento prasiveržimai.
Ypač vykę aplinkos vaizdo ar
nuotaikos fragmentai — ryškūs
ir kondensuoti. Pvz.:

Auksiniai Vilniaus šventovių bokš-
tai spindėjo kaip mažos saulės, išsi-
barsčiusios miesto kalvelių tereno-
je... Kambaryje gulėjo vakaro
šešėliai. Aukšta koklinė krosnis
skleidė šilumą. Už lango buvo tas
mėlynumas, kuris Vilniuje yra sce-

niškas akompanimentas bažnyčių
baltumui. Gera tokį vakarą būti šil-
tame bute ir, esant už lango mėly-
nam vakarui, kalbėtis apie meną,
sceną, knygas ir rašytojus. Staiga,
dardėdamas sustingusiu grindiniu,
nugumšojo kariškas vokiečių veži-
mas. Arkliai kanopomis kalė taktą.

Tas kaukšėjimas gražina M.
Sleževičių į realybę, ragina to-
liau redaguoti atsisaukimo teks-
tą. Ir dar kita puiki J. Gliaudos
prozos detalė:

Žvarbų žiemos rytą lengva eisena
jis žengė iš savo buto į Tarybos rū-
mus. Ejo saikingai skubėdamas, nes
žiemos ryto žvarbas gnaibė nosį ir
ausis.

Taip ir matai M. Sleževičių
oriai žingsniuojantį, net nuo šal-
čio bebėgantį. Vaizdinė smulk-
mena jo charakteriui paryškinti.
Ir vėl kita iš atsiveikinimo su
žmona prie Vilniaus stoties.

Sleževičius sustojo, pastatė laga-
miną ant šaligatvio ir paėmė piršti-
nėtas žmonos rankas. Jis švelniai
suspaudė jos pirštus savo saujoje.

* * *

Per faktus, per rašytojo pa-
stangas su M. Sleževičium susi-
pažįstam vispusiškai. Pradžioje
randame jį abejonantį savo tin-
kamumu, bet žinantį ką reikia
daryti ir kaip savo nuomonę
skelbti. Matome jį jaunųjų ka-
rininkų spaudžiamą, savo drau-
gų ir bendraminčių raginamą,
lyg kokio likimo stumiamą im-
tis darbo, kuriam jis nesirengė
ir kurin nesiveržė, bet pagaliau
pasiduodantį likimui. Matome
sugebantį kitus įtikinti, juos su
savim tempiantį, gal ne tiek sa-
vo retorika, kiek asmenybe, op-
timizmu užkrečiantį. Beviltiškai
nusiuteikusiems karininkams sa-
ko:

Šaukime lietuvius vyrus prie gink-
lo, ir tamsta, karininke Glovacki,
turėsite visą tikrą pulką. Ir Alytuje
bus kitas pulkas.

Lietuvių literatūros konspektas švedų kalba

J. Lingis, Stockholmo univ.
Slavistikos instituto Baltų kal-
bų skyriaus pavestas, paruošė
ir universitetui įteikė lietuvių li-
teratūros istorijos konspekto
pirmąją dalį, apimančią senąją
lietuvių literatūrą ligi "Aušros"
pasirodymo. Lietuvių literatūros
istoriją Lingis pradeda ne nuo
Mažvydo, o nuo Lietuvos met-
rikos, Lietuvos metraščių. Čia
vietos randa ir Lietuvos statuto
visos trys laidos, raštai apie
Lietuvą lotynų kalba ir pan. Jei
Institutas suras lėšų — univer-
siteto resursai švedų vyriausy-
bės kasmet gerokai apkarpomai
— Lingis yra pasiryžęs, jei
sveikata ir laikas leis, paruošti
ir likusią lietuvių literatūros is-
torijos dalį. Ta proga reikia pri-
minti, kad Lingio įnašas, popu-
liarinant Lietuvą, jos kalbą bei
literatūrą Švedijoje, yra jo po
darbo nuliekamo laiko išdava,
nes jo tiesioginis darbas yra
Švedijos karinio laivyno admi-
nistracijoje — jau nuo 1950 m.
Lingis antikvaro titulu (pirmo-
ji tokia tarnyba švedų karinio
laivyno administracijoje) dirba
kaip muziejinis ekspertas, kartu
eidamas ir švedų karinio laivy-
no muziejinio komiteto sekre-
toriaus pareigas. Draugas.

Glovackis atsistojo, plačia
ranka ir plačiu kryžiaus ženklų
persižegnojo.

Pone pirmininke, — jis pasakė, —
kad taip iš tamstos burnos tiesiog į
Dievo ausį.

Sekame M. Sleževičių vis la-
biau savimi pasitikintį, augantį
kaip valstybės vyrą, bręstantį.
Ir nė kiek nenustembame, kai
tas švelnus, taip neseniai dar
savimi netikras vyras vokiečių
okupacinės administracijos vir-
šininkui kerta: "Mes čia esame
šeimininkai, o jūs esate okupan-
tai, — tyliai ir grašiai pasakė
Sleževičius."

Vykusiai pavaizduota ir ta
maišatis, siautusi tuo metu Vil-
niuje. Išryškinti vietos lenkų
tikslai ir komunistų užmačios.
Duoti gana gerai motyvuoti kai-

Tęsinys 8 psl.

KA MAČIAU VILNIUJE

gota barokinė architektūra, ypač auksu ir sidabru apkrauta Šv. Kazimiero koplyčia, primena laikus, kai Vilnius buvo ne Europos nežinomas užkampis, bet turtingas miestas ir galingų karalių sostinė. Galima matyti ir tų karalių kapus katedros rūsiuose. Jie ilsisi raudonu akso mu uždengtuose karstuose. Kas nors neseniai buvo padėjęs puokštę gėlių ant Barboros Radvilaitės, lietuviškos tragiškos ir gražios karalaitės karsto.

Palieku katedrą ir lipu į kalną. Slysta kojos ant akmenimis grįsto stataus tako, ir kelias atrodo ilgas. Bet vaizdas nuo pilies viršūnės tikrai vertas vargo. Tolumoje matosi nauji Vilniaus rajonai, baltuoja augšti pastatai, dar toliau žaliuoja kaimas. Bet visur aplink tęsiasi senamiestis gelsvos sienos, raudonų čerpių stogai ir bažnyčios ant bažnyčių. O viską supa vingiuojanti Neris, dar viena apsauga nuo priešų. Ir nėra per daug sunku įsivaizduoti, kad stoviu gilioje senovėje, kad aplink mane šarvuoti riteriai ruošiasi kovai su

priešu, kurį beveik matau atjokiantį. Leidžiuosi žemyn prie senos pilies griuvėsių sienų, čiupinėju jas, lyg norėdama, kad jų prasmė, jų didinga nuotaika persisunktų per mano pirštų galus ir keliautų su krauju į širdį.

Pakeliu gabalą plytos, noriu vežtis namo, bet jaučiu, kad nei Gedimino pilis, nei Lietuva negali būti perkelta į svetimą žemę. Aš tikrai ją atminimuose ir širdyje visuomet nešiosiu, ir nors negalėjau nė gabalėlio pilies atsivežti Kanadon, prie Gedimino statytų sienų griuvėsių pasiliko mano širdies ir sielos dalelė.

Rasa Mažeikaitė

SUNKIAUSIU KELIU

kurių valstybės tarybos, pirmojo ministerių kabineto vyrų, karininkų ir kitų žinomų veikėjų portretai. Parodoma pasibaisėtina besikuriančios valstybės padėtis ir jos pirmieji žingsniai į nepriklausomybę.

Vilniškė M. Sleževičiaus veikla, trukusi dešimt dienų, pateikta smulkiai ir tiksliai. Kauniškis jo vyriausybės dviejų savaitiu

laikotarpis mažiau detalizuotas. Kaip naudoti šaltiniai, taip ir J. Gliauda tą laikotarpį liečia apgraibomis. Vilniškė veikla aprašoma 187 puslapiuose, o kauniškė skirta tik 58 puslapiai. Gaila, nes gi per tas dvi savaites Kaune buvo atliktas pagrindinis valstybės atkūrimo darbas. Jeigu Vilniuje buvo apsispręsta kas daryti, tai Kaune padaryta. Atrado, kad per tikslų šaltinių sekimą ir ši disproporcija atsirado. Už tai čia, stokojant faktų, gauna progą pasireikšti J. Gliaudos pasakotojo talentas — jam būdinga, spalvinga, kondensuota proza.

* * *

J. Gliaudos kalba, ten kur kalba jis pats, yra rašytojo intelektualo kalba. Kaikur intelektualas nustelbia rašytoją ir eiliniam skaitytojui darosi sunkiau skaitomas. Tiesa, tokių prasiveržimų šiame romane mažiau nei kituose J. Gliaudos kūrinuose, bet galėtų jų ir visai nebūti.

“Šitame chaose, kur reiškėsi tarybos konvulsijos valdyti teritoriją, o pirmojo Ministerių kabineto pastangos administruoti

tą teritoriją visišku padėties nuvedimu į nesąmonę — buvo naujas vokiečių manevras.” “Vis dar negalėjo pasitikėti teisės žmogaus racionalumu, kad sakiniai — Lietuva pavojuje”, “ginkime Tėvynę” — ir buvo irodymas.” Tokie sakiniai net ir tekste neaiškūs. Jų negalima pateisinti rašytojo teise į savo kalbą.

Žinant J. Gliaudos talentą, būtų galima tvirtinti, kad jis galėjo parašyti geresnį romaną, tačiau pagalvojus apie tuos sunkumus, su kuriais jam rašant teko kovoti, šį darbą reikia laikyti pavykusi. Šiame rašinyje minėti priekaištai buvo taikomi romanui kaip grožinės literatūros kūriniui. Kaip kronikinis romanas, atverias mūsų tėvynės vieną sunkiausių ir garbingiausių laikotarpių, vargu ar galėjo būti geriau parašytas. Todėl jis bus skaitytojo džiugiai priimtas ir smalsiai skaitomas.

Jurgis Gliauda, **SUNKIAUSIU KELIU**. Romanas. Knygos applanas — dail. Broniaus Murino. Išleido Dr. Kazio Griniaus Fondas. 251 psl. 1973 m. Kaina 5 dol.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

ISPŪDŽIAI IŠ SIBIRO

Stefanija Rūkienė

RUGIAPIŪTĖ

Atėjo karšta Sibiro rugiapiūtė. Daugybė skubaus ir sunkaus darbo. Čia, galima sakyti tėra tik du metų laikai: žiema ir vasara. Pavasaris ir ruduo yra labai trumpi pereinamieji laikotarpiai, kurie būna labai staigūs. Sibiro vasara reikalauja, kad visi žemės ūkio darbai būtų greit atliekami. Visa augmenija skuba augti, valandomis stiepiasi į viršų, ir prie tos spartos žmonėms reikia prisitaikyti. Vasarą būna labai daug saulės šviesos ir šilumos, nes Celsijus pakyla iki keturiasdešimt laipsnių, o naktys labai trumpos. Žemė labai derlinga, nes turtinga pūvenomis. Dirvos visai netrešiamos. Sėjama visos javų kultūros, kaip ir Lietuvoje, tik žieminiai kviečiai čia neauga, nes nepakelia šalčių. Būtinai reikėtų išvesti Sibirui pritaikintą žieminių kvie-

čių veislę, bet tuo niekas nesirūpina. Vasariniai kviečiai labai gražiai bujoja. Gerai auga ir kukurūzai, bet sėklų nepribrandina, nes jiems per trumpas augimo periodas. Jie auginami tik pašarui ir silosuojami. Dobilų Narymo srityje nemačiau.

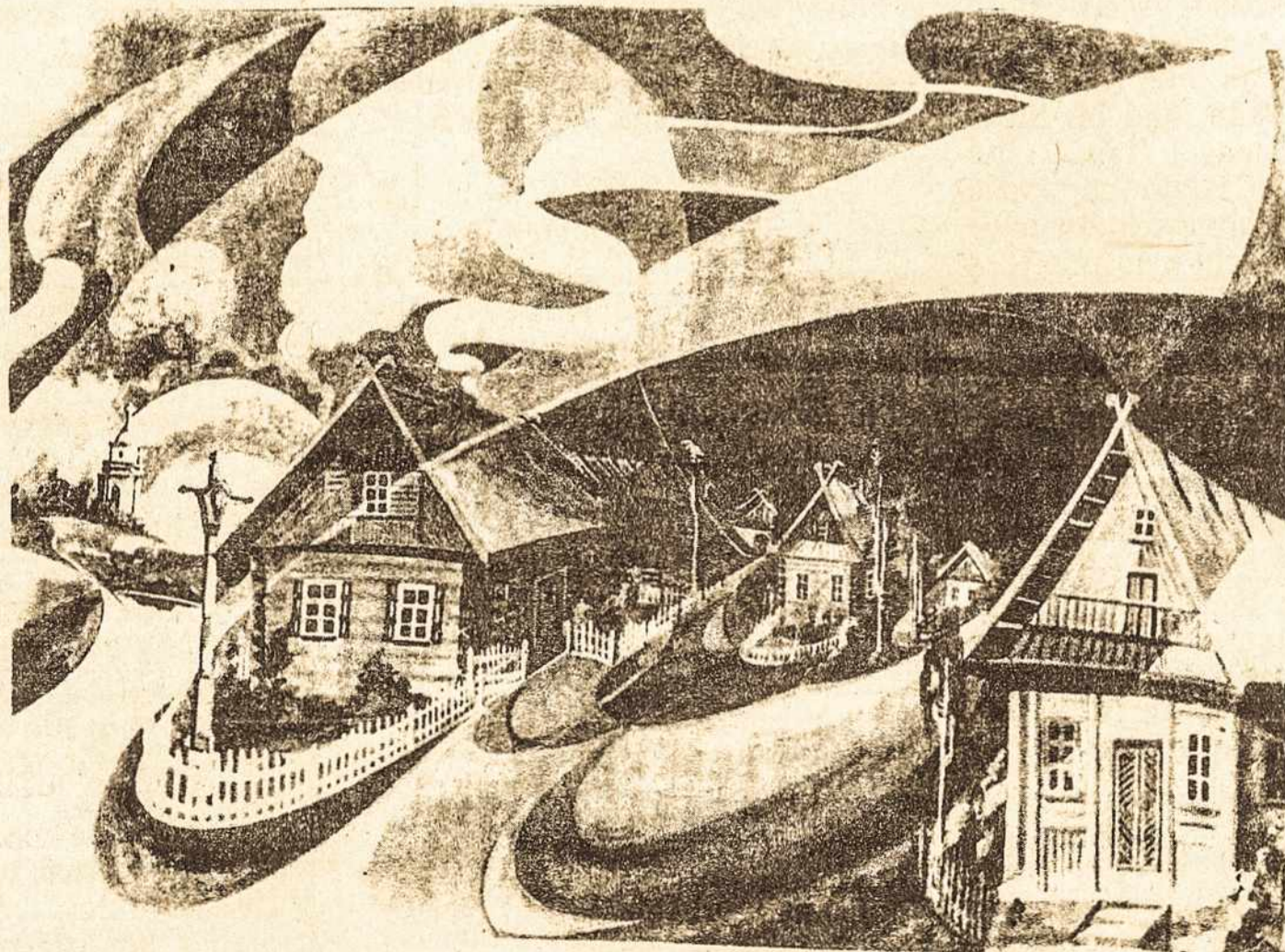
Rugiai užauga kaip mūras. Vos tik akimis aprėpiami, vilnija rugių laukai išnara savo auksinėmis varpomis. Kolchozininkai, kurie tuose laukuose prakaitavo, viliasi ir laukia naujo derliaus. Laukia teisėtai, nes tose dirvose daug prakaito išlieta. Tik gaila kad jiems teks labai nedaug ir blogiausių grūdų — pasturlakų.

Rugelių derliaus laukia ir tie, kurie minta svetimu prakaitu ir sau, kaip komunizmo statytojai, susikrauna pasisekimo nuopeinus. Į Malinovką jau atvažiavo nekviesti, nelaukiami ir nemylimi svečiai — sovietinio saugumo ir kompartijos atstovai. Jie čia ilgai sėdės ir spaus kolchozo pirmininką ir brigadininkus, kad paskubėtų laiku nuimti derlių ir tvarkingai atiduotų valstybei duo-

ninių grūdų paruošas. Pastarieji keikdamiesi visus darbus sukraus ant kaimiečių ir tremtinių palinkusių pečių. Atstovai įkyriai kamantinės raudonojo kampelio vedėją, kaip jis dirbančiųjų tarpe pravedė agitaciją už didesnį darbo našumą ir spartą.

Jau visuose pakampiuose iškabino skelbimus, kad dabar karo metas, kad visomis išgalėmis reikia padėti kovojantiems didžiamame tėvynės kare vyrams, todėl frontų užnugaris privalo dirbti dieną ir naktį ir užmirti poilsį. Tik dar nepasakyta, kad reikia ir apie maistą negalvoti. Bet atsišaukimuose nebuvo priminta, kad apvaliais pilvukais kompartijos termitai kolchozuose sudoroja pačius geriausius produktus. Jie ir į namus šeimoms vežasi iš čia prisikrovę pilnus maišus gėrybių. O darbininkai putrą srebria iš bendro katilo. Malūnai kviečių nepikliavoja, tai rugiapiūtei pridirbo makaronų iš rupiai maltų kvietinių miltų. Mėsai paskerdė sergantį gyvulį. Kad nors tos mėsos didesnį davinį duotų. Dabar gauni tik vieną kąsnelį, o kartais, kaip šuneliui, atitenka tik kaulėlis aplaižyti. Toks maistas laikomas geriausiu, nes rugiapiūtei prasidėjus ir skaltanagiams atvažiavus, pagerino bendrą katilą. Ką gi, lygybė ir brolybė.

Šiandien išvarė visus kaimiečius, kas tik dar gali pajudėti, į rugių laukus. Išvarė jau nukaršusias ir amžiaus naštos sulenktas senutes. Jas paskyrė arčiau kaimo, kur šlapesnės dirvos ir negalima su mašina jvažiuoti. Jos turi piautuvais nupiauti visus rugių lauko iškišulius ir kampus, kur negalės paimti mašina. Eina sulinkusios senutės, nes jų pečius spaudžia daug sovietinės vergijos metų. Jų veidai išvagoti skausmo ir lapojančio vargelio raukšlėmis, o kiekviena tokia raukšlė turi savo gaudžią istoriją. Va eina, senutė Ivanova, kuri pirmisiais jų ištrėmimo ir bado metais taigoje palaidojo savo vyrą ir šešis vaikus. Jos kojos išdžiūvusios, kaip šakaliukai, o ilgas iš maišo pasiūtas sijonas painiojasi, ji eidama klumpa. Rankų pirštai sukumpę, kabliais susirieta, ir jų negali ištiesti. O reikės imti į rankas piautuvą, lenktis prie žemės ir švariai piauti rugelius. Bus daugiau

Dail. Jurgis Juodis

LIETUVIŠKAS KAIMAS (Tempera)

SUSIPAŽINKIT SU KANDIDATAIS BLB TARYBON

Pereitame Mūsų Lietuvos numeryje idėtas Brazilijos Lietuvių Bendruomenės 1974 - 1976 Tarybos ir Revizijos komisijos kandidatų sąrašas. Šiame numeryje duodame trumpų žinių apie kiekvieną kandidatą.

KANDIDATAI TARYBON

GRAŽVYDAS BAČELIS, gyvenęs Higienópolis, yra statybos inžinierius, jau eilę metų dirbęs São Paule; BLB Akademinių sambūrio valdybos narys; šiuo metu redaguoja savo tėvo a.a. Zenono Bačelio atminimus būsimai monografijai.

PETRAS BAREIŠIS, iš Vila Belos turi maisto krautuvę Zelinoje, dalyvauja lietuviškoje veikloje, ypatinai remdamas jaunimo grupes, talkindamas, stovykloms, išvykoms.

ALBINAS BUDREVIČIUS, kas mėnesį vargoninkauja lietuvių pamaldose Utingoje ir Parque das Nações, kur ir gyvena; padeda palaikyti ryšius su lietuviais rytinėje Santo André dalyje; yra firmos tarnautojas; 1972 metais vyko kaip svečias į Jaunimo Kongresą JAV-se.

AURORA DRAUGELYTĖ iš Utingos dvejis metus talkino Pabaltiečių parodos lietuvių skyriuje São Paule, padėjo prarasti 1973 VII parodą São Carlos mieste, dalyvauja Nemuno tautinių šokių grupėje, vadovauja stovyklose, dalyvavo Jaunimo Kongrese; dirba banke, yra PLJK studijinės ekskursijų komisijos pirmininkė.

KUN. PRANAS GAVĖNAS, lietuvių saleziečių vyresnysis São Paule, dirba šv. Juozapo (V. Zelinos) lietuvių parapijoje, yra Brazilijos Lietuvių kunigų vienybės ir Pietų Amerikos Liet. kunigų vienybės pirmininkas, 1972-4 BLB-nės valdybos vicepirmininkas.

RAMUTIS IDIKA, verčiasi fotografijos menu, gyvena Utingoje, eilę metų talkina ir ruošia eksponatus Pabaltiečių parodai, yra Pabaltiečių komisijos narys, fotografuoja lietuviškai spaudai, dalyvauja III PLJK ruošoje, talkino Brazilijos Lietuvių žinyno ruošoje ir paruošė jo viršelį.

MARIJA JAKIŪNIENĖ, gyvena Vila Guilherme, yra vienos įstaigos administratorė, ilgametė Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos V. Anastácio Globėjū Būrelio narė, padeda suruošti jo parengimus.

TERESĖ JOČYTĖ studijuoja agronomiją USP Piracikaboje, dalyvauja eilę metų Nemuno šokių ansamblyje, buvo II PLJK atstovė JAV-se 1972 metais, III PLJK būstinės bendradarbių narė, dalyvauja spaudoje, dažnai atstovauja lietuvius tarptautiniuose rengimuose. Gyvena Vila Beloje.

ROBERTAS MAGILA, ekonomijos studentas, nuo 1971 metų dalyvauja Nemune, šoko IV tautinių šokių šventėje, yra III PLJK ruošos visuomeninių ryšių studijinės komisijos vedėjas; plačiai dalyvauja jaunimo veikloje.

MAGDALENA MAKAREVIČIENĖ iš Vila Lucindos, Santo André uoliai dalyvauja lietuviškoje veikloje, atvykdama iš toliau į parengimus lietuviškas pamaldas, padeda palaikyti ryšius tarp apylinkės lietuvių.

EMANTĖ MIKUCKYTĖ-JŪRAITIENĖ studijuoja biomediciną USP, dalyvavo „Aušros“ chore visą eilę metų, trejis metus šoko „Nemuno“ ansamblyje, II PLJKongrese buvo atstovė ir skaitė pranešimą, Pasaulio Liet. Jaunimo Sąjungos valdybos narė, dalyvauja BLB Literatūros būrelyje ir bendrai lietuviškoje veikloje. Gyvena Londrinoje, Paranā.

JONAS LUKOŠEVIČIUS, imonės administratorius, buvo I ir II PLJK atstovas, nuo 1970 metų vadovauja „Nemuno“ tautinei šokių grupei lankė taut. šokių mokytojų kursų JAV-se, buvo IV PLB seimo atstovas 1973 m. JAV-se, dabartinės BLB tarybos pirmininkas; Br. Liet. Sąjungos narys. Gyvena Santana.

STASĖ LUKOŠEVIČIENĖ, yra slaugė, darbuojasi INPS ligoninėje, gyvena Santana, daug metų dalyvauja lietuviškoje veikloje, buvo „Aušros“ choro narė, priklauso Liet. Sąjungai.

JONAS PAUKŠTYS, dvi kadencijas išbuvęs BLB tarybos nariu, gyvena Zelinoje ir dažnai aplanko lietuvius Araraquaroje, daugelį metų reiškiasi lietuviškoje veikloje ir ja sielosi.

ALFONSAS D. PETRAITIS, dabartinės BLB valdybos pirmininkas, gyvenęs Sumarė ir dirbęs chemiku Pfizer firmoje Guarulhos; BLB Literatūros būrelio ir BLB Akademinių sambūrio iniciatorius, lituanistinės mokyklos mokytojas, spaudos bendradarbis, Baltų biuletenio liet. redaktorius.

ONA PETRAITYTĖ-LIBLIK, gyvena Vila Mariana, dalyvavo „Nemuno“ sambūryje, Pabaltiečių komiteto ir Baltų Biuletenio redakcijos narė; talkina Pabaltiečių parodos ruošai, mokytojavo lituanistinėje mokykloje, dalyvauja literatūros būrelyje. Studijuoja matematiką PUC.

ANTANAS RUDYS, Fordo technikas, gyvena Jačanā apylinkėje, kur nuolat palaiko ryšius su lietuviais, dalyvauja lietuviškoje veikloje, BLB srities atstovas, lietuviškų pamaldų Jačanoje ryšininkas.

ANTANAS SAULAITIS, vienas šv. Kazimiero parapijos kunigų, da-

bartinės BLB tarybos narys, priklauso Akademiniam sambūriui, Literatūros rateliui, talkina Mūsų Lietuvai, yra Pasaulio Liet. Jaunimo Sąjungos valdybos pirmininkas.

ONA SERBENTAITĖ-OCHSENDORF, gyvenanti Utingoje, verčiasi prekyba, palaiko lietuviškas pamaldas, dalyvauja lietuviškoje veikloje.

KAZIMERAS SKORUPSKIS eilę metų yra BLB atstovu Parque das Nações apylinkėje, dalyvauja lietuviškoje veikloje daugybę metų.

ALGIRDAS SLIESORAITIS, advokatas, yra dabartinės BLB valdybos sekretorius, buvo 1973 IV PLB seimo atstovu JAV-se, Pabaltijo komiteto narys, priklauso Akademiniam sambūriui ir Literatūros būreliui, III PLJK ruošos finansinių studijų komisijai. Gyvena Brookline.

ONA STANKŪNAITĖ iš Casa Verde yra „Aušros“ choro narė, dalyvauja lietuviškuose parengimuose ir veikloje.

INŽ. ARŪNAS STEPONAITIS, baigęs chemiją ir administraciją, buvo II PLJK Brazilijos atstovų vadovas ir ekskursijos pagrindinis organizatorius, priklauso Akademiniam sambūriui, Pabaltiečių komitetui, Literatūros būreliui, III PLJK ruošos grupei, vaidina SP. lietuvių scenoje. Gyvena Paraiso.

PETRAS ŠIMONIS, ilgametis SP. veikėjas, dabartinės Tarybos valdybos narys, priklauso L. Kat. Bendruomenės chorui, dalyvavo Vila Zelinos parapijos komitete, savo profesija prisideda prie parapijos pastatų užlaikymo, dėsto staliorystę kun. J. Šeškevičiaus institute.

PRANAS ŠUKYS iš Vila Belos dalyvauja lietuviškoje veikloje, remia lituanistinę mokyklą Vila Zelinoje, palydi jaunimą ekskursijose.

ALDONA VALAVIČIENĖ, gyvena su šeima Santo Amaro, reiškiasi Liet. Sąjungos Brazilijoje veikloje, remia stovyklų ruošą - jų vasarvietėje Sta. Isabel eilę metų vyksta stovyklos. laisvu laiku menininkė.

JANINA VALAVIČIENĖ dėstė lituanistinėje šv. Kazimiero mokykloje, dabartinės BLB tarybos sekretorė, literatūros būrelio narė, vadovavo stovyklose. Su šeima gyvena Indianopolis ir dirba kaip administratorė ligoninėje.

ROBERTAS VIDŽIŪNAS, baigęs ekonomiją, gyvena Lapoje, dėstė lituanistinėje mokykloje, dalyvauja Lapos lietuvių veikloje.

GENY ŽARKAUSKAITĖ, dirba gubernatoriaus rūmuose, dalyvauja Lapos lietuvių veikloje, talkina žurnalistinėje ir publicistinėje veikloje, priklauso Liet. Sąjungai Brazilijoje.

KANDIDATAI REVIZIJOS KOMISIJON

KAZIMERAS BACEVIČIUS, gyvenęs V. Zelinoje, išėjęs į pensiją persikraustė į Santos, kur palaiko ryšius su lietuviais, remia lietuvišką spaudą ir veiklą.

STASYS JŪREVIČIUS, buvęs liet. mokyklos mokytojas, dirba atskaitomybės srityje São Paule ir gyvena Parque das Nações, yra ruošos vaidinimus ir plačiai dalyvauja lietuviškoje veikloje.

JUOZAS FELIKSAS LISAIUSKAS, vienintelis šiu rinkimų kandidatas iš São Caetano, dalyvauja ir Utingos lietuvių veikloje, remia lietuvišką veiklą ir spaudą.

ELENA VIDMANTIENĖ, gyvena Brás, irgi yra BLB atstovė savo apylinkėje.

VINCAS KUTKA iš Vila Belos, ilgus metus dalyvauja liet. veikloje, buvo pereinęs BLB tarybos narys ir sekretorius, remia lietuviškus reikalus.

SANTRUMPOS: PLB- Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kurios ketvirtasis seimas ivyko JAV-se 1973 IX; PLJK - Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas pirmasis 1966 metais JAV-se ir antrasis 1972 ten pat III PLJK ivyks P Amerikoje

BALSUOSIU BENDRUOMENĖS RINKIMUOSE, NES MYLIU SAVO TAUTA IR MAN RŪPI JOS REIKALAI MŪSŲ KOLONIJOS.

METINĖ PABALTIEČIŲ VAKARIENĖ

Apie 30 São Paulo pabaltiečių komiteto narių ir trijų kolonijų atstovų vasario 20 vakarine niavo „Eduardo“ kepsninėje, švęsdami užbaigtus darbo metus ir pradėdami jau aštuntuosius. Latvių pastorius J. Mekss pasveikino dalyvius, dėkodamas už visų bendradarbiavimą, kurį šiemet derins latvių valdyba. Palygindamas garbės pirmininkę deputatę Dulce Salles Cunha Braga su latvių legendos karaliene, dėkojo jai už paramą ir pagalbą. Dulce Salles šiltais žodžiais išreiškė pasitenkinimą Pabaltiečių komiteto veikla, kurios tikslas yra iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardą ir rūpintis šių kraštų laisvės kova.

Tą pačią dieną išėjo Baltų biuletenio - Boletim Báltico Nr. 10, kuriame idėtas portugaliskai Kauno valstybinio teatro direktoriaus J. Jurašo laiškas ir smulkios žinios apie tris kraštus ir jų bendruomenes laisvajame pasaulyje.

MŪSŲ ŽINIOS

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS METINĖ GLOBĖJO ŠVENTĖ BUS PIRMA KOVO SEKMADIENĮ – 3 diena. Mišios parapijos salėje 16 val.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

ZELINOJE pamokos prasidės 1 d.kovo, penktadienį, 20 valanda.

Čia pamokos bus du kartu per savaitę trečiadieniais ir penktadieniais nuo 20 iki 21.15 valandos.

Mokytojai: kap. Juozas Čiuvinškas ir stud. Arnaldas Zizas.

Šv. KAZIMIERO parapijoje pamokos prasidės šeštadienį kovo 9 d. 15 valanda. Bus pradžios ir aukštesnis kursas, pagal mokinių žinias.

Mokyklai vadovaus inž. Alfonsas D. Petraitis ir T. Antanas Saulaitis, S. J. Užsiregistruoti galima ir telefonu: 273-03-38 ir atvedus mokinį mokyklon, kovo 9 d..

LIETUVIŲ R. KAT. ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS NARIAMS

Visi LRK šv. J. BENDRUOMENĖS nariai prašomi galimai greičiau sumokėti nario mokesį.

Kur? - 1) pas kasininką Juozą Masiulį R. Ciclames, 641, Vila Bela.

- 2) pas Kazimierą Trubą, Jaunimo namuose, R. Inácio, 671, Vila Zelina.

Kiek? - Pagal Valdybos nutarimą iš 20.XI.1973 visi nariai moka, skaitant nuo 1.7.73 iki 31.2.1974 - Vyrai po 3 kruzeirus, moterys po 2 kruzeirus kas mėnesis.

Nesumokėję nario mokesčio, pagal statutą, neturės balsavimo teisės Visuotiniame Narių susirinkime.

Dėkinga už dėmesį - VALDYBA.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ STUDENTŲ STIPENDIJOS

Vasario 19 d. 20 val. Stipendijų komisija susirinko Mookoje nutarti kam skirti stipendijas, nes buvo gauti keturi prašymai.

Kun. H. Šulcas trumpai pristatė metinę apžvalgą ir pranešė, kiek pinigų turima kasoje, būtent 5,120 kr., įskaitant ką tik iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos gautus 400 dol. Kiti 5000 kr. kol kas lieka kasoje, kad užtikrintų užnugarį.

Komisija nutarė, kad reikia būtinai visiems padėti. Universiteto studentams, padavusiems prašymus, suteikiama 100 nuošimčių jų prašymų. Kitiems, besiruošiantiems universitetui, 60 nuošimčių jų prašytos sumos.

Padavusieji prašymus (Arnaldas Zizas, Teresa Jočytė, Antanas Aleknavičius, Julius Tijūnėlis) kviečiami atvykti į sekantį Komisijos posėdį, kuris įvyks Liucijos Jodelytės bute R. Monteiro Soares Filho, 152 (V. Zelina), vasario 27, 20 val.

Tikriausiai yra dar studentų, norinčių gauti stipendiją ir reikalingų pagalbos. Būtu gera, kad stipendijų fondas turėtų dar daugiau lėšų. Kitų kraštų lietuviai jau dosniai sukaupė pinigų. Brazilijoje tikrai yra tautie-

čių, galinčių ir norinčių paremti mūsų veržlesnį jaunimą. Prašome Jūs prisidėti per vieną ar kitą stipendijų komisijos narį:

L. Jodelytė, R. M. Soares Filho, 152 (tel. 274.1597), A. Sliesoraitis, R. Almirante Barroso, 778 (tel. 61-6672), V. Tubelis, R. Peçaba, 279 (tel. 273-4176), J. Valavičius, R. Man. Pereira Guimarães, 87 (tel. 247 2925), kun. H. Šulcas, R. Inácio, 671 (63-5075).

Stipendijų komisija.

SUSITUOKĖ NEMUNO ŠOKĖJAI

Šeštadienį, vasario 23, Vila Zelinos bažnyčioje Moterystės sakramentą priėmė Petras Bilevičius ir Rosely Elizabeth Pustelninkaitė. Jaunąją iki altoriaus atvedė jos krikšto tėvas S. Velutis; ją lydėjo šešios poros tautiniais rūbais pasipuošusio jaunimo, išlydinčio savo du nariu naujam gyvenimui.

Pabroliai ir pamergės buvo jaunų giminės – broliai, brolienės, seserys ir draugai. Prie altoriaus taip pat stovėjo jaunosios motina Emilija Petkevičius. Šv. Rašto skaitymus skaitė du pabroliai, apeigas pravedė kun. A. Saulaitis, vargonais grojo kun. St. Šileika.

Vaišėse, kurios įvyko šv. Kazimiero parapijos salėje, dalyvavo keli šimtai svečių, įskaitant daug jaunimo. Jaunieji povestuvinei kelionei išvyko į pajūrį. Gyvens V. Zelinoje.

Penktadienį, vasario 22 Taikos bažnyčioje prie Sto. Amaro susituokė VITAS SPOGIS su SIGRIDA BLUMER. Jaunavedys yra jaunas architektas iš Montevideo. Keletas Rio de Janeiro ir S. Paulo lietuvių padėjo jam apsigyventi visam laikui Brazilijoje.

PRANEŠIMAS

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės balsavimo lapai yra išsiuntinėjami su „Mūsų Lietuva“. Jų galima gauti ir iš sričių įgaliotinių ir vietose kur numatytos urnos balsavimams, kurie oficialiai įvyks š. m. kovo mėn. 17 d. Smulkios instrukcijos šiems rinkimams kiekvieno balsavimo lapo antroje pusėje.

Tie, kurie dėl bet kokių priežasčių negali atvykti į paskirtas balsavimo vietas, gali savo balsus išsiųsti paštu arba įteikti sričių įgaliotiniams sekančiose vietose:

Parque das Nações: Albinas Budrevičius, R. Argentina, 123. Bom Retiro: Elzbieta Dambinskienė, R. Prof. Lembroso, 46. Jaçanã-V. Nivi: Antanas Rudys, R. Tanque Velho, 1742. Parque das Nações: Kazimieras Skrupskis, R. Alemanha, 388. Casa Verde: Ana Stankūnas, R. Casa Verde, 76. Moinho Velho: - Ipiranga: Antanas Kučinskis, R. Drava, 514. S. Caetano do Sul: Juozas Lisauskas, R. Jona Angelica, 405 (V. Barcelona). Brás: Elena Vidmantienė, R. Oriente, 718.

Tik neužmirškite užpildžius balsavimo lapą ir įteikiant įgaliotiniui, reikia įdėti į mažąjį vokelį ir, ant jo neužrašant nieko, įdėti į didesnį vokelį. Tą užklijuoti ir antroje pusėje užrašyti savo pavardę ir vardą ir gyvenamosios vietos antrašą. Be to užra-

ŠIO NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAS

ALGIRDAS ŠUKYS

iš Bairo Campestre, ne kartą parėmęs M. Lietuvą stambia auka. Jo darbovietė – General Motors. Geros sėkmės ir toliau dosniam mūsų rėmėjui!

Administracija

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems artimiesiems, giminėms, ir pažįstamiems, vienokiu ar kitokiu būdu išreiškusiems užuojautą ir paguodos žodį liūdesio valandoje dėl žmonos, motinos ir sesers MARIJONOS UCKIENES mirties, dalyvavusiems taip pat šermenyse ir laidotuvėse, bei septyntos dienos mišiose.

Konstantas Uckus ir šeima

šo balsas nebus užskaitytas.

Kad patogiausio ko daugiau tautiečių galėtų dalyvauti balsavimuose, šiemet bus galima balsuoti ir įvairiose vietose, kur susirinks daugiau žmonių, pavyzdžiui, šv. Kazimiero parapijos metinėje šventėje ir kt.

Balsavimus prižiūri ir tvarko BLB Tarybos išrinkta Balsavimo komisija, kuri susideda iš sekančių asmenų: Kap. J. Čiuvinškas, pirm. kun. P. Daugintis, kun. A. Saulaitis, Robertas Magila, Jonas Lukoševičius, Terese Jočytė, kun. St. Šileika, Jonas Paukštys, Elena Bareišytė, Aleksandras Valavičius.

Ši komisija vadovaus rinkimams ir užbaigus suskaičiuos balsus ir paskelbs viešai per spaudą naują Tarybą ir Revizijos komisiją 1974-1976 metams.

Daugiau apie rinkimų tvarką skaitykite sekančiuose ML numeriuose. Kap. J. Čiuvinškas Rinkimų komisijos pirm.

KAS, KADA, KAME IR KĄ ORGANIZUOJA BEI VEIKIA RASITE SURAŠYTA VEIKLOS KALENDORIJE ANTRAME PUSLAPYJE.

Balsuokit Br. Liet. Bendruomenės Tarybos rinkimus, kovo 17.

Jaunimo kongreso būstinė, prieš keletą mėnesių įsteigta Rua das Giestas nr. 927, jau pradėta įrengti. Ona Jočienė paskyrė didelį kambarį kongreso archyvui, byloms, raštams ir posėdžiams.

Rašomąjį stalą būstinei paskolino Pranas Šukys iš Vila Belos. Skubiai reikalinga byloms spinta, knygoms bei leidiniams lentyna ir stalas. Jeigu kas nors galėtų paskolinti ar atiduoti kokius vartotus baldus, prašomas pranešti būstinės telefonu: Teresei Jočytei 274-0934 ar Elenai Bareišytei 63-5723.

M I R Ė
vasario 18 d. a.a.

JUOZAS KALINAUSKAS

55 m. amžiaus; gyveno Parque da Moóca. Liko liūdinči žmona, dukta, sūnus, marti, vaikaitiai, senutė motina ir seserys. Visiems nuoširdi M. Lietuvos užuojauta.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. LIETUVĄ.

V. Klimeika – 30 kr. Anelė Matuzonienė ir Adolfas Kaušinis (Urugvaj.) po 35 kr. Vincas Kalinauskas 40 kr. Petronelė Nakvazas 50 kr. Petras Šimonis 67.50 kr. Visiems nuoširdus ačiu.

Admin.

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal. 4421
01000 São Paulo ESP

Diretor Responsável
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator Jonas Klidykas
Administrador P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 130 kr.; Paskiro numerio kaina: 30 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straiptai ir korespondencijos redakcija tarsi, partvardo savo možiara. Neatgauti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavardė parašyti straiptai nebūtinai išsiūkia redakcijos ir leidėjų nuomone. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau, kaip iki pirmadienio pietų.